

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ
ԼՈՒՈՒՒ ՄԱՐԶ
ԱՐԵՎԱՇՈՂԻ ՀԱՄԱՅՆՔԱՊԵՏԱՐԱՆ

«23» «Դեկտեմբերի» 2016թ
Հայաստանի Հանրապետության
Լոռու մարզի Արևաշող համայնք,
հասցե Լոռու մարզ
գ. Արևաշող, 1 Փ. 105
Հեռախոս (0255) 2-21-76,
էլ. փոստ arevashogh.lor@mta.gov.am

ԼՄԱԿ N° 171

ՀՀ ԼՈՒՈՒՒ ՄԱՐԶՊԵՏ

Պ-ԲՆ Ա.ՆԱԼԲԱՆԴՅԱՆԻՆ

ՀԱՐԳԵԼԻ ՊԱՐՈՆ Ա.ՆԱԼԲԱՆԴՅԱՆ

Կից Ձեզ եմ ներկայացնում ՀՀ Լոռու մարզի Արևաշող համայնքի ավագանու 2016թ –
ի Դեկտեմբերի 23 – ի թիվ 49 և 50-Ն որոշումը և 2017-2021 թվականների հնգամյա
զարգացման ծրագիրը:

Առդիր 46 թերթ

ԱՐԵՎԱՇՈՂ

ՀԱՄԱՅՆՔԻ
ՂԵԿԱՎԱՐ՝ Պ.ՊԱՊԻԿՅԱՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԱՐԵՎԱՇՈՂ ՀԱՄԱՅՆՔԻ ԱՎԱԳԱՆԻ

Հայաստանի Հանրապետության Լոռու մարզի Արևաշող համայնք
ՀՀ, Լոռու մարզ, գ. Արևաշող, 0255-2-21-76 arevashogh.lori@mta.gov.am

Ո Ր Ո Շ ՈՒ Մ

23 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐԻ 2016 թվականի N 49

ԼՈՌՈՒ ՄԱՐԶԻ ԱՐԵՎԱՇՈՂ ՀԱՄԱՅՆՔԻ ԱՎԱԳԱՆՈՒ 2016 ԹՎԱԿԱՆԻ ԴԵԿՏԵՄԲԵՐԻ 23 - Ի ՆԻՍՏԻ ՕՐԱԿԱՐԳԸ ՀԱՍՏԱՏԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

Ղեկավարվելով ՀՀ «Տեղական ինքնակառավարման մասին» օրենքի 12 - թդ հոդվածով համայնքի ավագանին

ՈՐՈՇՈՒՄ Է

Հաստատել Լոռու մարզի Արևաշող համայնքի ավագանու 2016 թվականի դեկտեմբերի 23 - ի նիստի օրակարգը

1. ՀՀ ԼՈՌՈՒ ՄԱՐԶԻ ԱՐԵՎԱՇՈՂ ՀԱՄԱՅՆՔԻ 2017-2021 ԹՎԱԿԱՆՆԵՐԻ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ՀՆԳԱՄՅԱ ԾՐԱԳԻՐԸ ՀԱՍՏԱՏԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

Կողմ -8

Դեմ -0

Ձեռնպահ -0

1. ԱԴԱՄՅԱՆ ԱՐԱՄ

2. ԱՓԻՅԱՐՅԱՆ ԿԱՐԵՆ

3. ԳՅՈՒԼԱԶՅԱՆ ԱՐՏԱԿ

4. ԹԱԴԵՎՈՍՅԱՆ ՀԱՅԿ

5. ԽԱԶԱՏՐՅԱՆ ՎԱՐՈՒԺԱՆ

6. ՀԱՄԲԱՐՅԱՆ ԱԼՎԱՐԴ

7. ՀԱՄԲԱՐՅԱՆ ՀՐԱՅՐ

8. ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ ՀԱՅԿ

ՀԱՄԱՅՆՔԻ ՂԵԿԱՎԱՐ

ՊԵՐՃ ՊԱՊԻԿՅԱՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԱՐԵՎԱՇՈՂ ՀԱՄԱՅՆՔԻ ԱՎԱԳԱՆԻ

Հայաստանի Հանրապետության Լոռու մարզի Արևաշող համայնք
ՀՀ, Լոռու մարզ, գ. Արևաշող, 0255-2-21-76 arevashogh.lori@mta.gov.am

Ո Ր Ո Շ ՈՒ Մ

23 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐԻ 2016թվականի N 50-Ն

ՀՀ ԼՈՐԻԻ ՄԱՐԶԻ ԱՐԵՎԱՇՈՂ ՀԱՄԱՅՆՔԻ 2017-2021 ԹՎԱԿԱՆՆԵՐԻ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ
ՀՆԳԱՄՅԱ ԾՐԱԳԻՐԸ ՀԱՍՏԱՏԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

Ղեկավարվելով ՀՀ «Տեղական Ինքնակառավարման մասին» օրենքի 16 - թդ հոդվածի 2 կետով և 53 հոդվածով համայնքի ավագանին

ՈՐՈՇՈՒՄ Է

Հաստատել ՀՀ Լոռու մարզի Արևաշող համայնքի 2017-2021 թվականների զարգացման հնգամյա ծրագիրը ըստ հավելվածի:

Կողմ -8

Դեմ -0

Ձեռնպահ -0

1. ԱԴԱՄՅԱՆ ԱՐԱՄ

2. ԱՓԻՑԱՐՅԱՆ ԿԱՐԵՆ

3. ԳՅՈՒԼԱԶՅԱՆ ԱՐՏԱԿ

4. ԹԱԴԵՎՈՍՅԱՆ ՀԱՅԿ

5. ԽԱԶԱՏՐՅԱՆ ՎԱՐՈՒԺԱՆ

6. ՀԱՄԲԱՐՅԱՆ ԱԼՎԱՐԴ

7. ՀԱՄԲԱՐՅԱՆ ՀՐԱՅՐ

8. ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ ՀԱՅԿ

ՀԱՄԱՅՆՔԻ ՂԵԿԱՎԱՐ՝

ՊԵՐՃ ՊԱՊԻԿՅԱՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ

ԼՈՌԻ ԿԱՐԶ

ԱՐԵՎԱՇՈՂ ՀԱՄԱՅՆՔԻ
2017-2021 ԹՎԱԿԱՆՆԵՐԻ
ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ՀՆԳԱՄՅԱ
ԾՐԱԳԻՐ (ՀԶՀԾ)

Մշակվել է՝ համայնքի ղեկավարին կից, խորհրդակցական կարգով գործող ՀԶՀԾ
կառավարման հանձնաժողովի կողմից:

Ներկայացվել է՝ համայնքի ղեկավար Պերճ Պապիկյանի կողմից

Հաստատվել է՝ համայնքի ավագանու 2016 թվականի դեկտեմբերի 23 – ի թիվ 50-Ն որոշմամբ
(նիստի ամսաթիվը)

ԱՐԵՎԱՇՈՂ, 2016թ.

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

Ներածություն.....	3
1. Համայնքի իրավիճակի բնութագրում, վերլուծություն և գնահատում.....	5
2. Համայնքի տեւակականի, ռազմավարության և ՀԶՇԾ-ի հիմնական նպատակների սահմանում.....	14
3. Համայնքի տարածքում նախատեսվող (շարունակվող) հանրապետական և մարզային, միջհամայնքային համագործակցության և այլ ծրագրերի ու միջոցառումների ներկայացում.....	15
4. Համայնքի ֆինանսական իրավիճակի վերլուծում, գնահատում և կանխատեսում.....	16
5. Համայնքի ոլորտային ծրագրերի ցանկի կազմում և առաջնահերթությունների սահմանում, ֆինանսապետապահովված ծրագրերի ձևակերպում և ամփոփում, լրացուցիչ ֆինանսական միջոցների հայթայթման հնարավորությունների ներկայացում.....	21
6. Համայնքի սեփականություն համարվող շենքերի, շինությունների և հողամասերի օտարման հնգամյա ծրագիրը.....	38
Եզրափակում.....	39
Հավելված 1. Համայնքի հիմնական ցուցանիշների սահմանում և գնահատում.....	41
Ծրագրի Անձնագիր N° 1	43
Ծրագրի Անձնագիր N° 2	44

ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ

ՀՀ Լոռու մարզի Արևաշող գյուղական համայնքի 2017-21թթ. զարգացման հնգամյա ծրագիրը (ՀԶԾ) մշակվել է հիմք ընդունելով «Տեղական ինքնակառավարման մասին» ՀՀ օրենքով սահմանված տեղական ինքնակառավարման մարմինների (ՏԻՄ-երի) իրավասություններն ու լիազորությունները նրանց գործունեության բնագավառներում (ոլորտներում), ՀԶԾ-ի մշակման մեթոդաբանական առանձնահատկությունները և ծրագրային հիմքերը:

ՀԶԾ-ն մշակելիս առանձնացվել և հաշվի են առնվել մեթոդաբանական հետևյալ չափանիշները

- համայնքի ֆինանսական կարողությունը.
- համայնքի բնակչության թվաքանակը.
- համայնքում առկա ենթակառուցվածքը և մատուցվող ծառայությունները.
- համայնքում առկա վտանգները (ոիսկերը):

Ելնելով այն իրողությունից, որ համայնքը իր բնակչության թվաքանակով համեմատաբար մեծ է, սակայն ֆինանսական համեստ կարողություններով և համայնքի ՏԻՄ-երն ի վիճակի չեն իրականացնել օրենքով իրենց վերապահված լիազորություններն ամբողջ ծավալով և բոլոր ոլորտներում: Այդ պատճառով սույն ՀԶԾ-ի բովանդակությունը պայմանավորված է համայնքի ռեսուրսային (մարդկային, գույքային, ֆինանսատնտեսական, տեխնիկական և այլ) հնարավորություններով, համայնքային ծրագրերի իրականացման և ծառայությունների մատուցման համար անհրաժեշտ ֆինանսական միջոցների և ենթակառուցվածքների առկայությամբ: ՀԶԾ-ում հնարավորինս հաշվի են առնվել նաև համայնքում աղետի բազմաբնույթ վտանգները (ոիսկերը), որոնց կառավարման համար նախատեսվել են որոշ գործողություններ ու միջոցառումներ:

Համայնքի 2017-2021թթ. ՀԶԾ-ն մշակվել է հիմք ընդունելով համայնքի նորընտիր ղեկավարի և ավագանու անդամների նախընտրական ծրագրերի դրույթները և նպատակ ունենալով հետևողականորեն բարեփոխումներ անցկացնելու ճանապարհով, աստիճանաբար բարելավել համայնքի բնակչության սոցիալ-տնտեսական պայմանները:

ՀԶԾ-ն դիտարկելով որպես համայնքի ռազմավարական պլանավորման և մասնակցային կառավարման կարևորագույն միջոց, համայնքի ղեկավարին կից գործող խորհրդակցական մարմինը ՀԶԾ-ի կառավարման հանձնաժողովը, փաստաթուղթը մշակելիս, հատուկ ուշադրություն է դարձրել և ձգտել, որպեսզի այն հնարավորինս համահունչ լինի գործողության մեջ դրված ՀՀ ռազմավարական, մարզային և տարածաշրջանային զարգացման ծրագրերին՝ ակնկալելով ՀՀ պետական կառավարման մարմինների, քաղաքացիական հասարակության և մասնավոր հատվածի կազմակերպությունների հետ լիակատար փոխըմբռնում ՀԶԾ-ում ներկայացված խնդիրների առնչությամբ և արդյունավետ համագործակցություն դրանց լուծման գործում:

ՀԶԾ-ի 1-ին բաժնում ներկայացվում է համայնքի սոցիալ-տնտեսական ընդհանուր և ոլորտային փաստացի իրավիճակի և համայնքի կողմից մատուցվող ծառայությունների բնութագրումը և վերլուծությունը՝ հաշվի առնելով ՀԶԾ-ի մշակման չափանիշների ազդեցությունը համայնքի ՏԻՄ-երի գործունեության ոլորտների կազմի վրա, համայնքում առկա սոցիալ-տնտեսական ենթակառուցվածքների ֆիզիկական վիճակի գնահատումը, դրանց շահագործման, պահպանման և նորոգման հետ կապված խնդիրները, ինչպես նաև դրանց զարգացման հնարավորությունների, կարողությունների ու ռեսուրսների վերլուծումը և գնահատումը: Համայնքի ընդհանուր և ոլորտային կարիքների գնահատման հիման վրա կազմվել է համայնքում առկա հիմնախնդիրների ցանկը՝ առանձնացնելով նրանք, որոնց լուծումը նպատակահարմար է ներառել սույն ՀԶԾ-ում՝ ելնելով համայնքի ռեսուրսային հնարավորություններից: Բաժնում ներառվել է նաև համայնքի ՈԻԹՉՎ-վերլուծությունը՝ հիմնվելով համայնքի իրավիճակի վերլուծության ու գնահատման արդյունքների վրա և ձևակերպելով համայնքի ուժեղ և թույլ կողմերը, զարգացման ներքին ու արտաքին հիմնական հնարավորությունները, համայնքին սպառնացող հիմնական վտանգները:

ՀԶՀԾ-ի 2-րդ բաժնում սահմանվում են համայնքի երկարաժամկետ տեսլականը, զարգացման ռազմավարությունը և սույն ՀԶՀԾ-ի հիմնական նպատակները:

ՀԶՀԾ-ի 3-րդ բաժնում ներկայացվում են պետության, միջազգային և տեղական դոնոր, քաղաքացիական հասարակության, մասնավոր հատվածի և այլ կազմակերպությունների կողմից համայնքում գալիք չորս տարիների համար նախատեսվող (շարունակվող) հանրապետական, մարզային, տարածաշրջանային, միջհամայնքային համագործակցության և այլ ծրագրերը, գործողությունները և միջոցառումները:

ՀԶՀԾ-ի 4-րդ բաժնում ներկայացվում է համայնքի ֆինանսական վիճակի վերլուծությունը, գնահատումը և կանխատեսումը ըստ համայնքի բյուջեի եկամտային ուղղությունների (սեփական եկամուտներ, պաշտոնական տրանսֆերտներ, փոխառու միջոցներ) դիտարկելով նախորդ երկու և գալիք չորս տարիների եկամտային ցուցանիշները:

ՀԶՀԾ-ի 5-րդ բաժնում ներկայացվում է համայնքի զարգացման ոլորտային ծրագրերի ընտրությունը, դրանց առաջնահերթությունների սահմանումը՝ ելնելով համայնքի իրավիճակի գնահատման արդյունքներից, բացահայտված կարիքներից ու հիմնախնդիրներից, ենթակառուցվածքների վիճակից և ՀԶՀԾ-ի հիմնական նպատակներից: Բաժնում ձևակերպվել և ամփոփվել են ՀԶՀԾ-ում ներառվող ոլորտային ծրագրերը՝ օգտագործելով ծրագրերի կազմման օրինակելի ձևը, ինչպես նաև ներկայացնելով ծրագրերի ֆինանսավորման աղբյուրները (համայնքի բյուջե, ՀՀ պետական բյուջե, դոնոր կազմակերպություններ, այլ) և դրանց մոտավոր արժեքներն՝ ըստ գալիք չորս տարիների:

ՀԶՀԾ-ի 6-րդ բաժնում ներկայացվում է համայնքի սեփականություն համարվող շենքերի ու շինությունների, հողամասերի օտարման հինգամյա ծրագիրն՝ ըստ տարիների:

ՀԶՀԾ-ի եզրափակումում ներկայացվում են համառոտ մոտեցումներ ՀԶՀԾ-ի իրականացման, մշտադիտարկման (մոնիթորինգի), վերահսկման և գնահատման, տարեկան հաշվետվությունների կազմման և քննարկման, ՀԶՀԾ-ում փոփոխությունների և (կամ) լրացումների կատարման, քննարկման և հաստատման գործընթացների վերաբերյալ:

1. ՀԱՄԱՅՆՔԻ ԻՐԱՎԻՃԱԿԻ ԲՆՈՒԹԱԳՐՈՒՄ, ՎԵՐԼՈՒԾՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ

1.1 ԱՇԽԱՐՀԱԳՐԱԿԱՆ ԴԻՐՔԸ, ՊԱՏՄԱԿԱՆ ՀԱՄԱՌՈՏ ԱԿՆԱՐԿ

Լոռու մարզի Արևաշող գյուղը հիմնադրվել է 1875 թվականին: Գյուղի բնակիչների նախնիների հիմնական մասը այստեղ հաստատվել են Պարսկաստանի Խոյ գավառից:

Գյուղը գտնվում է Օձիձոր գետի հովտում Բագումի լեռնաշղթայի ստորոտում, ծովի մակերևույթից 1730 մ բարձրության վրա: Գյուղը նախկինում կոչվել է Չիգդամալ և Արևաշող է վերանվանվել միայն 1978թ – ին ՀԽՍՀ Գերագույն Խորհրդի Նախագահի որոշմամբ:

Գյուղի կլիման բարեխառն լեռնային է, տևական ու ցուրտ ձմեռներով: Ամառները տաք են, համեմատաբար խոնավ: Տարեկան մթնոլորտային տեղումների միջին թիվը կազմում է 600-700մմ, հաճախակի են կարկուտները և ցրտահարությունը, որոնցից հիմնականում վնասվում են գյուղացիների բերքը:

Համայնքի վարչական տարածքը կազմում է 3307,98 հա, հեռավորությունը մայրաքաղաքից՝ 98.5 կմ, մարզկենտրոնից՝ 22.4 կմ, տարածաշրջանային կենտրոնից՝ 3.2 կմ: Համայնքն իր վարչական սահմաններով սահմանակից է Շենավան, Պուշկինո, Նոր Խաչակապ, Քարաձոր գյուղական և Սպիտակ քաղաքային համայնքներին:

1.2 ԺՈՂՈՎՐԴԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

Համայնքի բնակչության թիվը 01.01.2016թ – ի դրությամբ կազմում է 2638 մարդ, այդ թվում՝ տղամարդիկ՝ 1269 և կանայք՝ 1369: Բնակչության տարիքային և սոցիալական կազմն այսպիսին է՝

- 0-6 տարեկան -261 մարդ
- 7-17 տարեկան – 353 մարդ
- 18-62 տարեկան – 1717 մարդ
- 63 և ավելի տարեկան – 274 մարդ
- կենսաթոշակառուների թիվը – 521 , այդ թվում հաշմանդամներ - 273 մարդ, մանկուց հաշմանդամներ՝ 8 մարդ
- միակողմանի ծնողազուրկ երեխաներ – 11 մարդ
- աշխատունակներ – 2063 մարդ
- զբաղվածներ – 1765 մարդ
- գործազուրկներ – 298 մարդ,
- տնային տնտեսությունների թիվը – 872
- ընտանեկան նպաստի պետական համակարգում հաշվառված ընտանիքների թիվը – 293 , այդ թվում նպաստառու ընտանիքների թիվը՝ 293:

1.3 ՏԵՂԱԿԱՆ ԻՆՔՆԱԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՄԱՐՄԻՆՆԵՐԸ

2016թ. հոկտեմբերին կայացած ՏԻՄ-երի ընտրությունների արդյունքում ընտրվել են համայնքի ավագանին՝ բաղկացած 9 անդամից, և համայնքի ղեկավարը, որը կազմավորել է համայնքի աշխատակազմը՝ բաղկացած 13 աշխատակցից:

Համայնքում գործում է «ՀԱՍՄԻԿ» ՆՈՒՀ ՀՈԱԿ-ը, որի աշխատակազմը բաղկացած է 14 աշխատակցից:

1.4 ՀԱՄԱՅՆՔԻ ՍԵՓԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ՀԱՄԱՐՎՈՂ ԳՈՒՅՔԻ ՖԻԶԻԿԱԿԱՆ ՎԻՃԱԿԸ

Համայնքի սեփականություն համարվող գույքի ցանկը:

Ներկայում համայնքի սեփականություն համարվող գույքն ունի հետևյալ ցանկն ու վիճակը (աղյուսակ 1)

- մանկապարտեզ,
- Համայնքային կենտրոն որի շենքում տեղակայված են նաև համայնքի գրադարանը,
- ջրամատակարարման ներհամայնքային համակարգ՝ խմելու ջրի ջրագծեր և ոռոգման ջրի ջրագծեր, որոնք ունեն ընթացիկ վերանորոգման կարիք,
- ներհամայնքային նշանակության փողոցներ և ճանապարհներ, որոնք ունեն բարեկարգման և/կամ ասֆալտապատման կարիք,
- գերեզմանատուն, որն ունի ցանկապատման կարիք,
- ավտոմեքենա 2 հատ ՎԱԶ 2121, որոնք գտնվում են սարքին վիճակում:

Աղյուսակ 1. Համայնքի սոցիալ-տնտեսական ենթակառուցվածքների վիճակի գնահատում

Հ/հ	Գառույցը	Հասցեն	Կառուցման տարեթիվը	Ծավալը	Ընդհանուր վիճակի գնահատականը	Նորոգման / վերականգնման / փոխարինման կարիքը	Այլ նշումներ
1.	Մանկապարտեզ	գ. Արևաշող	2012	312 քմ	Լավ	չկա	
3.	Խմելու և ոռոգման ջրի ջրամատակարարման ներհամայնքային համակարգ	գ. Արևաշող	1960 ական 1990 ական 2013թ.	7,0 կմ, 8,0 կմ 3,4 կմ	Բավարար Բավարար Լավ	Ընթացիկ նորոգման Ընթացիկ նորոգման	
4.	Ներհամայնքային նշանակության ճանապարհներ	գ. Արևաշող	---- 2012 ----	1.25 կմ 2.4 կմ 5.25 կմ	Անբավարար Նոր Վատ	Ասֆալտապատման Ասֆալտապատ է անբարեկարգ	Կենտրոն փ Կենտրոն փ Այլ փող.
5.	Ներհամայնքային փողոցներ	գ. Արևաշող		5,25 կմ	վատ	նորոգման, բարեկարգման	
6.	Գերեզմանատուն	գ. Արևաշող		1 հատ	բավարար	ցանկապատման	
8.	Ավտոմեքենա ՎԱԶ 2121	գ. Արևաշող		2 հատ	սարքին		

1.5 ՀԱՄԱՅՆՔՈՒՄ ԳՈՐԾՈՂ ՈՉ ՀԱՄԱՅՆՔԱՅԻՆ ԵՆԹԱԿԱՅՈՒԹՅԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

Համայնքում կա մանրածախ առևտրի 6 միավոր կետեր, որտեղ աշխատում են ընդամենը 6 մարդ:

Համայնքում չկան գործող ոչ կառավարական կազմակերպություններ (ՀԿ-ներ, հիմնադրամներ և այլն) և քաղաքական կուսակցությունների մասնաճյուղեր:

1.6 ՔԱՂԱՔԱՇԻՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ԿՈՄՈՒՆԱԼ ՏՆՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆ

Համայնքը չունի զլխավոր հատակագիծ և քաղաքաշինական ծրագրային այլ փաստաթղթեր (գոտիավորման նախագիծ, ընթացիկ քաղաքաշինական քարտեզ, քաղաքաշինական կադաստր, քաղաքաշինական կանոնադրություն և այլն):

Համայնքի սեփականություն համարվող, «Շելլան», «Ծաղկի ձոր», «Ղոնի աղբյուր», «Թառյի ձոր» հանդամասից ինքնահոս եկող խմելու ջրի ջրատարի մի մասը (գյուղամիջյան մասը) կապիտալ վերանորոգվել է, իսկ խմելու ջրի ջրամաբարը կառուցվել է 2012 թվականին ՀՄՆՀ-ի աջակցությամբ, սակայն ներկայում ջրատարի համայնքից դուրս գտնվող որոշ դեռևս հին հատվածներում կարիք կա ընթացիկ նորոգման: Համայնքի բնակչությունը խմելու ջուրը ստանում համայնքային սեփականություն հանդիսացող ներքին ցանցի միջոցով անհատական աղբյուր-ծորակներից: Խմելու ջրով ապահովված են նաև համայնքի դպրոցը, մանկապարտեզը և բուժկետը:

Համայնքն ապահովված է նաև ոռոգման ջրով, որի «Չողթան» հանդամասից եկող ջրատարը կառուցման օրվանից չի վերանորոգվել: Ներկայում համայնքի գրեթե յուրաքանչյուր տնային տնտեսություն ապահովված է բավարար քանակությամբ ոռոգման ջրով: Սակայն, համայնքը չունի ջրահեռացման կենտրոնացված համակարգ (կոյուղի):

Համայնքում աղբահանությունն իրականացվում է ամիսը մեկ անգամ, համայնքի սուղ միջոցներով: Համայնքը չունի աղբատար մեքենա, առանձին հատկացված աղբավայր, որն իր բացասական ազդեցությունն է թողնում համայնքի մաքրության, բնության պահպանության վրա:

Համայնքում կա գերեզմանատուն, որը ցանկապատված չէ:

1.7 ԲՆԱԿԵԼԻ ԵՎ ՈՉ ԲՆԱԿԵԼԻ ՏԱՐԱԾՔՆԵՐԻ ՍՊԱՍԱՐԿՈՒՄ

Համայնքում բազմաբնակարան բնակելի շենքեր չկան, իսկ բնակելի առանձնատների քանակը 387 է, որոնց ընդհանուր մակերեսը կազմում է մոտ 42570 քմ: Համայնքում դեռևս կան 1988թ – ի դեկտեմբերի 7 – ի երկրաշարժի հետևանքով անօթևան մնացած ընտանիքներ, իսկ նորաբաժան ընտանիքների համար անհրաժեշտ են նոր առանձնատներ: Սակայն, բնակչության սոցիալական վատ պայմանների պատճառով համայնքի բնակիչները նոր առանձնատներ չեն կառուցվում:

1.8 ՀՈՂՕԳՏԱԳՈՐԾՈՒՄ

Համայնքի վարչական տարածքը կազմում է 3307.96 հա, այդ թվում՝

- գյուղատնտեսական նշանակության հողեր – 2969.32 հա,
- բնակելի ֆոնդի հողեր – 131.34 հա,
- անտառային և ջրային ֆոնդերի հողեր – 138.61 հա,
- արդյունաբերական նշանակության հողեր – 5.1 հա,

1991թ. հանրապետությունում իրականացված հողի սեփականաշնորհմանը մասնակցել են համայնքի բոլոր տնային տնտեսությունները: Համայնքի սեփականաշնորհված հողերի մեկ հողաբաժնի չափը կազմել է 0,3 հա, վարելահող համայնքի բնակիչների տնամերձ հողամասերը համարվել են վերջիններիս սեփականությունը, իսկ այն տնտեսությունները, որոնք 1991թ – ին չեն ունեցել տնամերձ հողամասեր նրանց հատկացվել է տնամերձ հողամասեր:

1.9 ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆ

Համայնքը սակավահող է գյուղատնտեսական նշանակության հողերի ոռոգման համակարգ չկա, որի պատճառով համայնքի բնակչությունը հողագործությունից մեծ եկամուտներ չի

կարողանում ստանալ: Բնակլիմայական պայմանների, հետևանքով թույլ է զարգացած նաև անասնապահության ճյուղը:

2016թ. հունվարի 1-ի դրությամբ, համայնքի խոշոր եղջերավոր անասունների քանակը կազմել է 471 այդ թվում կով՝ 284, իսկ մանր եղջերավոր անասունների քանակը՝ 184: Համայնքի գրեթե յուրաքանչյուր տնային տնտեսություն պահում է նաև որոշ քանակության թռչուններ, առավելապես՝ հավեր՝ բացառապես սեփական կարիքների բավարարման համար: Համայնքի մի քանի տնային տնտեսություններ հաջողությամբ զբաղվում են նաև մեղվապահությամբ:

Համայնքում անասնապահությամբ, թռչնապահությամբ և մեղվապահությամբ զբաղվողներն արտադրում են կաթ, միս, բուրդ, ձու, մեղր: Համայնքի բնակիչներն իրենց տնամերձերում աճեցնում են նաև կարտոֆիլ, բանջարաբուստանային կուլտուրաներ՝ հիմնականում սեփական կարիքների բավարարման համար:

Համայնքի բնակիչների միայն մի փոքր մասն է, որ ունենում է գյուղմթերքի ավելցուկ այն էլ փոքր ծավալներով: Միայն գյուղատնտեսական մթերքների արտադրությամբ զբաղվելու դեպքում անհնարին է հոգալ ընտանիքի մինիմալ ծախսերն անգամ, իսկ այլ աշխատանքի հնարավորության բացակայության հանգամանքը բերում է արտագնա աշխատանքի մեծ պահանջարկի որը և հանգեցնում է արտագաղթի:

1.10 ԲՆՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՇՐՋԱԿԱ ԲՆԱԿԱՆ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ՊԱՀՊԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Համայնքի անտառային ֆոնդի պահպանությունն իրականացվում է Մայիտակի անտառտնտեսության կողմից:

Համայնքում աղբավայր չունենալը մեծապես վնասում է բնությանը և շրջակա միջավայրին:

Համայնքի որոշ տնային տնտեսություններն իրենց արտադրած կենցաղային աղբն անթույլատրելիորեն թափում են այնտեղ, որտեղ հարմար են գտնում: Այդ ուղղությամբ բնակչության հետ տարվում է լայն բացատրական աշխատանք՝ բնության և շրջակա միջավայրի աղտոտումից զերծ մնալու հորդորներով, սակայն առանց կանոնավոր աղբահանություն կազմակերպելու խնդիրը լուծել չի ստացվի:

Անհրաժեշտ է անհապաղ միջոցներ ձեռնարկել համայնքի աղբավայրի և կանոնավոր աղբահանության հարցը լուծելու ուղղությամբ:

1.11 ՏՐԱՆՍՊՈՐՏ, ՃԱՆԱՊԱՐՀԱՅԻՆ ՏՆՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆ

Ներհամայնքային փողոցների և ճանապարհների ընդհանուր երկարությունը կազմում է 8.9 կմ, որից Գյումրի-Վանաձոր մայրուղուց դեպի Շենավան համայնք ձգվող ճանապարհի (որը և միաժամանակ հանդիսանում է նաև համայնքի կենտրոնական փողոցը) մի մասն է միայն ասֆալտապատ (մինչև գյուղի կենտրոն հասնող 2.4 կմ - ոց մասը): Համայնքի կենտրոնական փողոցը, որը մինևույն ժամանակ հանդիսանում է Արևաշող-Շենավան-Գոգարան միջհամայնքային շրջանցիկ և ռազմավարական նշանակություն ունեցող (այն միակն ճանապարհն է, որ շրջանցելով Շենավան համայնքի մոտ գտնվող թունելը Լոռու մարզը կայում է Շիրակի մարզի հետ) ճանապարհի 2.4 կմ - ոց մասը հիմնանորոգվել է 2013 թվականին պետության կողմից, սակայն համայնքի միջհամայնքային և շրջանցիկ միջմարզային ռազմավարական նշանակություն ուղեցող ճանապարհի 1.25 կմ երկարություն ունեցող մասը դեռևս ասֆալտապատ չէ:

Մնացած 5.25 կմ-ոց մասը կազմում են ներհամայնքային փողոցները, որոնք կարիք ունեն լուրջ վերանորոգման ու բարեկարգման:

Համայնքի կենտրոնական փողոցը ունի գործող արտաքին (գիշերային) լուսավորության համակարգ, սակայն ներհամայնքային այլ փողոցներ հիմնականում արտաքին (գիշերային) լուսավորության համակարգ չունեն:

Համայնքում շահագործվում է մոտ 300 մասնավոր մարդատար և բեռնատար ավտոմեքենա: Համայնքում կա նաև մասնավոր 7 տրակտոր, որից 2-ը թրթուրավոր են, իսկ 5-ը՝ անիվավոր:

Համայնքի սեփականությունն է համարվում միայն 2 ՎԱԶ 2121 Նիվա մակնիշի մարդատար ավտոմեքենա, որոնք սարքին են:

Համայնքի տարածքում կա նաև 2 փոքր կամրջակ, որանք գտնվում են համայնքով անցնող Օձիձոր գետակի վրա:

1.12 ԱՌԵՎՏՈՒՐ ԵՎ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Համայնքի տարածքում գործում է առևտրի 6 կետ, որոնք հիմնականում զբաղվում են սննդի որոշ տեսակների, ծխախոտի, ալկոհոլային խմիչքների և այլ ապրանքների վաճառքով: Նրանք բոլորն էլ հաշվառված են պետական հարկային մարմնում, ինչպես նաև եռամսյա կտրվածքով վճարում են համապատասխան տեղական տուրք համայնքի բյուջեին՝ գործունեության թույլտվության համար: Համայնքում չկա կենցաղսպասարկման և ծառայությունների ոչ մի օբյեկտ:

1.13 ԿՐԹՈՒԹՅՈՒՆ

Համայնքում գործում է 1 միջնակարգ հանրակրթական դպրոց նախատեսված մինչև 426 աշակերտների համար, որտեղ սովորում է 296 աշակերտ: Համայնքից աստիճանական արտագաղթն իր բացասական ազդեցությունն է թողնում համայնքի միջնակարգ հանրակրթական դպրոցի աշակերտների թվի վրա, որը 1990 – ականներից սկսած անընդհատ նվազում է: Դպրոցում աշխատում է 53 աշխատող, որոնցից 37-ը մանկավարժ են: Համայնքի միջնակարգ հանրակրթական դպրոցի աշխատակիցներից 2 - ը այլ համայնքի բնակիչներ են: Դպրոցի շենքը մասնակի (երեք կորպուսներից 2 - ը) վերանորոգված է և ներկայում գտնվում է բարվոք վիճակում: Ձմռանը դպրոցի շենքը մասնակի (1 կորպուսը) ջեռուցվում է բնական գազով աշխատող ջեռուցման լոկալ համակարգով, իսկ մնացած մասը նույնպես բնական գազով աշխատող վառարաններով: Դպրոցի շենքի մի մասը ներկայումս ունի հիմնանորոգման և մարզադահլիճի կառուցման կարիք:

Համայնքում գործում է նորակառույց «ՀԱՄՄԻԿ» նախադպրոցական ուսումնական հաստատությունը՝ մանկապարտեզը, որտեղ հաճախում են 55 երեխաներ և աշխատում են 14 աշխատողներ: Համայնքի մանկապարտեզի շենքը վերանորոգման կարիք չունի գտնվում է լավ վիճակում է, ապահովված է շուրջօրյա ջրամատակարարմամբ, անհրաժեշտ գույքով, երեխաներին անհրաժեշտ պարագաներով, խաղալիքներով:

Մանկապարտեզը գործում է 5 օրյա 8 ժամյա աշխատակարգով, երեխաներին տրվում է թարմ և տաք տաք սնունդ:

Համայնքի ավագանու որոշմամբ, մանկապարտեզ հաճախող երեխաների ծնողական ամսական վճարը կազմում է 4000 ՀՀ դրամ: Մանկապարտեզի պահպանման մնացած ծախսերը սուբսիդավորվում է համայնքի բյուջեից, և կամում է ընդամենը 17.800.000 ՀՀ դրամ:

1.14 ՄՇԱԿՈՒՅԹ, ԵՐԻՏԱՄԱՐԴՈՒԹՅԱՆ շԵՏ ՏԱՐՎՈՂ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐ

Համայնքի մշակույթի տունը գտնվում է համայնքային կենտրոնի շենքում և կառուցվել է 2014 թվականին: Մշակույթի տանը պարբերաբար կազմակերպվում են համայնքային զանազան միջոցառումներ: Ներկայումս մշակույթի տանը գործում է դաշնամուրի, շախմատի, կարատեի և պարի խմբակներ, որոնցում ներգրավել են շուրջ 40 երեխաներ այտեղ է գտնվում նաև համայնքի գրադարանը, որն ունի մոտ 13000 կտոր գրքային ֆոնդ և մոտ 150 հաճախորդ: Գրադարանավարի պարտականությունները, դրված է համայնքի աշխատակազմի մասնագետներից մեկի վրա:

Համայնքում գործում է նաև ֆուտբոլի խմբակ, որը հասարակական հիմունքներով դեկավարում է համայնքի հաշվապահը, իսկ խմբակին մարզագույքով և այլ անհրաժեշտ պարագաներով ապահովում է համայնքապետարանը:

Համայնքի միջնակարգ դպրոցի բակում համայնքապետարանի միջոցներով կառուցվել է խաղահրապարակ, որն ունի բասկետբոլի և մինի ֆուտբոլի խաղադաշտեր ատկա են նաև

պատաճողեր և զուգափայտեր որից, բացի դպրոցի աշակերտներից, օգտվում են նաև համայնքի երիտասարդները:

Համայնքը չունի սպորտդահլիճ, որի բացակայության պատճառով կարատեի խմբակը գործում է համայնքի մշակույթի տանը, որտեղ չկան անհրաժեշտ պայմաններ: Սպորտդահլիճ չունենալու պատճառով համայնքի երեխաները և երիտասարդությունը զրկված են սպորտով զբաղվելու իրենց ֆիզիկական հնարավորությունները զարգացնելու և առողջ ապրելակերպով ապրելու հնարավորությունից:

Սպորտդահլիճն օդ ու ջրի պես անհրաժեշտ է համայնքին: Համայնքում կա գործող 1 (Սուրբ Աստվածամայր) եկեղեցի:

1.15 ԱՌՈՂՋԱՊԱՀՈՒԹՅՈՒՆ, ՖԻԶԻԿԱԿԱՆ ԿՈՒՆՏՈՒՐԱ, ՍՊՈՐՏ

Համայնքում գործում է 1 առողջության առաջնային պահպանության կենտրոն, որը գտնվում է համայնքի կենտրոնում՝ առանձին շենքում:

Բարվոք վիճակում է, ապահովված է խմելու ջրով, էլեկտրասնուցմամբ և բնական գազով, ինչպես նաև բոլոր անհրաժեշտ պարագաներով և դեղորայքով:

Համայնքի բուժկետում բարեգործական հիմունքներով գործում է 1 ատամնաբուժարան, որտեղ աշխատում է 1 մարդ: Ատամնաբուժարանի ծառայությունները համայնքի սոցիալապես անապահով բնակիչների համար անվճար են: Համայնքի բուժկետում աշխատում են թվով 6 մասնագետներ 1 բժիշկ և 5 բուժքույր:

1.16 ՀԱՆԳՍՏԻ ԳՈՏԻՆԵՐ, ԶԲՈՍԱՅԳԻՆԵՐ, ԽԱՂԱՀՐԱՊԱՐԱԿՆԵՐ, ԲԱԿԱՅԻՆ ՏԱՐԱԾՔՆԵՐ

Համայնքի միջնակարգ դպրոցի բակում համայնքապետարանի միջոցներով կառուցվել է խաղահրապարակ, այն հիմնականում ծառայում է դպրոց հաճախող, ինչպես նաև այդ թաղամասում բնակվող և համայնքի բոլոր երեխաներին:

1.17 ԱՇԽԱՏԱՆՔ ԵՎ ՍՈՑԻԱԼԱԿԱՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆ

Համայնքի աշխատունակ բնակչության 17 % - ը հիմնականում մեկնում է արտագնա աշխատանքի քանի, որ նրանց ունեցած հողամասերից ստացվող անգամ ողջ մթերքի հասույթով անգամ անհնար է ընտանիք կերեկրել: Համայնքի աշխատունակ բնակիչները ընդհանապես զբաղված են իրենց տնային տնտեսությամբ:

Համայնքում կան 298 զբաղվածություն չունեցող անձինք, սակայն վերջիններիս չնչին մասն են գրանցված Սպիտակի տարածաշրջանային զբաղվածության կենտրոնում, որպես գործազուրկներ, քանի, որ համայնքի բնակիչները հիմնականում հողերի սեփականատերեր կամ համասեփականատերեր են և գործող ՀՀ օրենսդրության համաձայն, չեն կարող համարվել գործազուրկ:

Ընտանեկան նպաստի պետական համակարգում, հաշվառված են թվով 293 սոցիալապես անապահովության նպաստառուներ:

Համայնքի կան թվով 273 հաշմանդամներ, որոնցից 8 – ը հաշմանդամ երեխաներ են: Համայնքում կա միակողմանի ծնողազուրկ 11 երեխա:

Համայնքի ընտանիքների մեծ մասը սոցիալապես խոցելի են՝ բազմաբնույթ սոցիալ-տնտեսական, առողջապահական խնդիրներով: Համայնքի բնակիչներին շոշափելի սոցիալական ծառայություններ մատուցվում են հիմնականում Սպիտակի տարածաշրջանային ՄՕՏԳ-ն, ՄԱՏԿ – ն (պետական պատվերի շրջանակներում) և համայնքապետարանը տեղական բյուջեի հնարավորությունների սահմաններում:

1.18 ԲՆԱԿԻՉՆԵՐԻ ՄԱՍՆԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆԸ ՏԵՂԱԿԱՆ ԻՆՔՆԱԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆԸ

Հատկապես վերջին 2-3 տարիների ընթացքում նկատվել է որոշակի դրական տեղաշարժ համայնքի ՏԻՄ-երի և բնակչության փոխհարաբերություններում, ՏԻՄ-երի գործունեությունը դարձել է համեմատաբար թափանցիկ և հրապարակային, որը զգալիորեն նպաստում է համայնքի բնակչության իրազեկվածությանը ՏԻՄ-երի ընդունած որոշումներին և կատարած աշխատանքներին: Մյուս կողմից, համայնքի բնակիչները սկսել են բավականին ակտիվորեն մասնակցել ՏԻՄ-երի կողմից կազմակերպված հասարակական հանրօգուտ աշխատանքներին: Համայնքային կենտրոնի դահլիճում տարեկան 1-2 անգամ կազմակերպվում են հանրային լսումներ և քննարկումներ (մասնավորապես, համայնքի բյուջեի և համայնքի զարգացման հնգամյա ծրագրի նախագծի, համայնքային ծրագրերի և այլնի շուրջ), տեղական և միջազգային տարբեր կազմակերպությունների և ԳԱՄԿ – ի կողմից անցկացվում են ուսուցման և վերապատրաստման դասընթացներ, սեմինարներ, որոնց հաճույքով մասնակցում են ինչպես համայնքի ՏԻՄ-երը (համայնքի ղեկավարը և ավագանու անդամները) և աշխատակազմի մասնագետները, այնպես էլ համայնքի որոշ ակտիվ բնակիչներ:

1.19 ԱՂԵՏՆԵՐԻ ՌԻՍԿԻ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒՄ

Համայնքում աղետների (բնածին և տեխնածին) ռիսկի կառավարման ոլորտը մինչև վերջերս տարերային բնույթ է կրել, ներկայում այն սաղմնային վիճակում է: 2012 թվականին համայնքում, ավագանու որոշմամբ, ստեղծվել է աղետների ղեկավարում բնակչության տարահանման հանձնաժողով, հաստատվել է բնակչության տարահանման գործողությունների պլանը:

Չնայած համայնքի ՏԻՄ-երի շահագրգռվածությանը և պատրաստակամությանը, նրանք առայժմ չունեն այլ համագործակցություն աղետների ռիսկի նվազեցման ոլորտում գործող մարզային համապատասխան մարմինների հետ: Դա է պատճառը, որ համայնքում առայժմ չի իրականացվել տեղական մակարդակում խոցելիության և կարողությունների գնահատման որևէ գործողություն, որի հիման վրա հնարավոր կլինեք պլանավորել ու իրականացնել համայնքին սպառնացող աղետների ռիսկի նվազեցման նպատակամետ գործողություններ ու միջոցառումներ: Համայնքը չունի տազնապի ազդարարման համակարգ, կապի այլընտրաբային միջոցներ, հակազգազեր, ռմբապատարան: Համայնքի դպրոցի նկուղում դեռևս ԽՍՀՄ ժամանակշրջանում կառուցված գազապատարանը

անմխիթար վիճակում է: Հաշվի առնելով այն հանգամանքը, որ մեր երկիրը գտնվում է փաստացի պատերազմական դրության մեջ խիստ առաջնահերթ է դառնում համայնքի հանրակրթական դպրոցի ապաստարանի վերանորոգումը որը այսօր գտնվում է խիստ անմխիթար վիճակում և կարիքն առաջանալու դեպքում այն անհնար կլինի օգտագործել:

1.20 ՀԱՄԱՅՆՔԻ ԳՈՐԾԱՐԱՐ ՄԻՋԱՎԱՅՐԸ

Համայնքի գործարար միջավայրը սահմանափակվում է համայնքում մանրածախ առևտրով զբաղվող 6 ա/ձ-երի գործունեությամբ, որոնց հետ ՏԻՄ-երը մշտապես պաշտպանում են լավ ու բարյացկամ հարաբերություններ:

Ամփոփելով, համայնքի իրավիճակի բնութագրման և գնահատման ընդհանուր և ոլորտային հիմնական ցուցանիշները բերված են հավելված 1-ում: Այդ ցուցանիշները երկու տեսակի են՝ համայնքի սոցիալ-տնտեսական իրավիճակը (միջավայրը) բնութագրող (ոչ ֆինանսական) և ֆինանսական ցուցանիշներ:

Հիմնվելով համայնքում տիրող փաստացի իրավիճակի ուսումնասիրության, վերլուծության և գնահատման արդյունքների վրա՝ կարելի է արձանագրել համայնքում ներկայում առկա **ընդհանուր** և **ոլորտային հիմնական հիմնախնդիրները**: Դրանք են՝

- համայնքը չունի գլխավոր հատակագիծ և քաղաքաշինական ծրագրային այլ փաստաթղթեր,
- համայնքը չունի ջրահեռացման կենտրոնացված համակարգ (կոյուղի),
- համայնքը չունի աղբավայր և աղբատար մեքենա, աղբահանության ծառայությունների մատուցման համար անհրաժեշտ բազա և ֆինանսական միջոցները սուղ են,
- ներհամայնքային ճանապարհները և փողոցներն մասամբ անբարեկարգ վիճակում են, մասամբ չունեն արտաքին լուսավորության համակարգ, նրանց մեծ մասը ճանապարհային երթևեկության նշաններով կահավորված չեն,
- համայնքը չունի գյուղատնտեսական հողերի ոռոգման համակարգ, որի պատճառով համայնքի գյուղատնտեսական նշանակության վարելահողերը եկամտաբեր չեն մեծամասամբ չեն մշակվում, սեփականատերերը դրանք վեր են ածել խոտհարքների քանի, որ խոտհարքը ծախսեր չի պահանջում, իսկ խոտից ստացվող եկամուտը համեմատաբար ավելի շատ է ինչը մտահոգության տեղիք է տալիս:
- սակավահողության, ոչ եկամտաբեր լինելու պատճառով համայնքի բնակիչներն գյուղմթերք արտադրում են հիմնականում անձնական օգտագործման համար և չնչին մասն են միայն հանում վաճառքի,
- համայնքի դպրոցի շենքը կարիք ունի մարզադահլիճի և հիմնանորոգման, ներքին հարդարման և նոր դուռ-պատուհանների, սանհանգույցների փոխարինման և կահույքի,
- համայնքի գերեզմանատունը ցանկապատված չէ,
- համայնքից տարեցտարի արտագաղթն իր բացասական ազդեցությունն է թողնում համայնքի դպրոցի աշակերտների, մանկապարտեզի սաների թվերի վրա, որոնք անընդհատ նվազում են իր բոլոր բացասական հետևանքներով հանդերձ,
- համայնքի աշխատունակ բնակչության մոտ 1/5-ը չունի մշտական աշխատանք, այդ պատճառով բնակիչների մի որոշակի մասը մեկնում է արտագնա աշխատանքի այլ երկրներ, մեկնողներից ոչ բոլորն են վերադառնում համայնք,

Համայնքի հիմնախնդիրների ցանկը կարելի է շարունակել, սակայն, ակնհայտ է, որ հնգամյա ժամանակահատվածում անհնար է լուծում տալ համայնքում առկա բոլոր հիմնախնդիրներին: Վերևում թվարկված հիմնախնդիրներից անհրաժեշտ է առանձնացնել նրանք, որոնց լուծումն, իրատեսականության տեսանկյունից, նպատակահարմար է ներառել համայնքի 2017-21թթ. ՀԶԾ-ում՝ ելնելով համայնքի տեսլարային հնարավորություններից և համայնքի հետագա զարգացման՝ ՏԻՄ-երի ընտրած ռազմավարությունից և սահմանած հիմնական նպատակներից:

ՀԱՄԱՅՆՔԻ ՈՒԹՅՎ – ՎԵՐԼՈՒԾՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԱՄԱՅՆՔԻ ՈՒԺԵՂ ԿՈՂՄԵՐԸ

- Համայնքային նորակառույց համայնքային կենտրոնի առկայությունը
- Համայնքում գործող միջնակարգ դպրոցի և մանկապարտեզի առկայությունը
- Համայնքում հեռախոսակապի, համացանցի և հեռուստատեսության առկայությունը
- Խմելու և ոռոգման ջրի ինքնահոս ներհամայնքային համակարգի առկայությունը և լավ վիճակը:
- Թեթև արդունաբերության (տեքստիլային կարի ֆաբրիկայի) ոլորտի մասնագետների առկայությունը

ՀԱՄԱՅՆՔԻ ԹՈՒՅԼ ԿՈՂՄԵՐԸ

- Ներհամայնքային ճանապարհների և փողոցների մասնակի անբարեկարգ վիճակը
- Համայնքում արտաքին (գիշերային) լուսավորության համակարգի անբավարարությունը
- Կոյուղու ներհամայնքային կենտրոնացված համակարգի բացակայությունը
- Վարելահողերի սակավությունը, ոչ եկամտաբերությունը, դժվարամատչելի և անմշակ լինելը
- Համայնքում արտադրված գյուղատնտեսական մթերքների ծավալների փոքրությունը և որպես հետևանք նրանց հասույթով ընտանիք պահելու անհնարինությունը
- Համայնքում աշխատատեղերի խիստ պակասը,
- Համայնքում սոցիալապես խոցելի ընտանիքների մեծ քանակը
- Համայնքի գերեզմանատան չցանկապատված լինելը

ՀԱՄԱՅՆՔԻ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՀՆԱՐԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

- Համայնքի աշխարհագրական լավ դիրքը (մոտիկությունը երկաթգծին, տարածաշրջանային կենտրոն Սպիտակին, ոչ մեծ հեռավորությունը մարզկենտրոն Վանաձորից, հանրապետական նշանակության Գյումրի-Վանաձոր ճանապարհից)
- Աղբամանների ձեռք բերման և տեղադրման ինչպես նաև տարածաշրջանի այլ համայնքների հետ միջհամայնքային համագործակցություն ծավալելու դեպքում հնարավոր կլինի լուծել ընդհանուր աղբավայր ունենալու և համայնքի աղբահանությունը պատշաճ մակարդակով կազմակերպելու հարցը:
- Համայնքի կարի ֆաբրիկային տարածքում նոր արտադրական կամ վերամշակող հիմնարկ ձեռնարկության գործարկման հարցը լուծելու դեպքում շեշտակի կբարձրանա բնակչության կենսամակարդակը էապես ազդելով արտագաղթի տեմպերի և ծնելիության ցուցանիշի վրա:

ՀԱՄԱՅՆՔԻՆ ՄՊԱՌԱՑՈՂ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՎՏԱՆԳՆԵՐԸ

- Ուժեղ երկրաշարժի, կարկուտի, ցրտահարության վտանգը,
- Համայնքի տարածքում բնության ու շրջակա միջավայրի աղտոտման և վնասման վտանգը,
- Համայնքում հողագործությամբ զբաղվելու անհեռանկարությունը վտանգում է գյուղատնտեսության այդ ճյուղի զարգացումը
- Համայնքի երիտասարդների արտագնա աշխատանքի մեկնելը և նրանց մի մասի չվերադառնալը վտանգում է համայնքի կենսագործունեությունը, մասնավորապես՝ իջեցնում է ծնելիության մակարդակը էապես ազդելով մանկապարտեզի և միջնակարգ դպրոցի հետագա լիարժեք գործունեության վրա:

2. ՀԱՄԱՅՆՔԻ ՏԵՍԼԱԿԱՆԻ, ՌԱԶՄԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՀԶԾ-Ի ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՆՊԱՏԱԿՆԵՐԻ ՍԱՀՄԱՆՈՒՄ

Համայնքի տեսլականն է՝

Համայնքը դարձնել արտադրական կամ գյուղատնտեսական մթերքների վերամշակման տարածաշրջանային կենտրոն, բարեկարգ և մաքուր, բնակչության համար բավարար կենսապայմաններ ունեցող գրավիչ բնակավայր:

Համայնքի սահմանված տեսլականին հասնելու համար համայնքի ռազմավարությունն է՝

- շահագործիչ անձանց միջոցով գտնել ներդրողներ, որոնց շնորհիվ հնարավոր կլինի համայնքում հիմնել արտադրական կամ գյուղմթերքի վերամշակման ձեռնարկություններ և համայնքը դարձնել արտադրական համայնք,
- համայնքում անասնապահության զարգացում և անասնապահական մթերքների արտադրության ծավալների աստիճանական մեծացում՝ անասնազվաքանակի տարեցտարի ավելացման և անհրաժեշտ քանակությամբ անասնակերի ապահովման միջոցով,
- համայնքում կաթի, մսի հանձնման և վերամշակման արտադրամասի ստեղծում և գործարկում,
- համայնքում մեղվապահության ընդլայնում և էկոլոգիապես մաքուր մեղրի արտադրության աստիճանական զարգացում,
- համայնքի սեփականություն համարվող ենթակառուցվածքների պահպանում, շահագործում, նորոգում և զարգացում,
- ներհամայնքային ճանապարհների և փողոցների նորոգում և բարեկարգում, արտաքին լուսավորության համակարգի անցկացում, ճանապարհային նշանների տեղադրում,
- համայնքի բնակչության սոցիալ – տնտեսական պայմանների բարելավում՝ նրանց մատուցվող հանրային ծառայությունների (ջրամատակարարում և ջրահեռացում, գազամատակարարում, էլեկտրամատակարարում, աղբահանություն և սանիտարական մաքրում, տրանսպորտ և կապ, նախադպրոցական և դպրոցական հանրակրթություն, մշակույթ, առողջապահություն և սպորտ, սոցիալական պաշտպանություն և այլն) շրջանակի աստիճանական ընդլայնման և որակի անշեղ բարձրացման միջոցով,
- ՏԻՄ-երի գործունեության թափանցիկության, հրապարակայնության և հաշվետվողականության աստիճանի հետևողական բարձրացում:

Համայնքի զարգացման 2017-21թթ. հնգամյա ծրագրի հիմնական նպատակներն են՝

- համայնքում գյուղատնտեսության (հողագործության, անասնապահության, այգեգործության, թոչնապահության, մեղվապահության) զարգացում՝ տնամերձերի, վարելահողերի, խոտհարքների և արոտավայրերի նպատակային և արդյունավետ օգտագործման միջոցով,
- ներհամայնքային ճանապարհների և փողոցների վիճակի բարելավում և լուսավորում,
- համայնքի բնակչության կենցաղային պայմանների բարելավում՝ խմելու և ոռոգման ջրի ջրամատակարարման ներհամայնքային համակարգերի նորոգման և ընդլայնման, աղբահանության ծառայության կազմակերպման ճանապարհով,
- համայնքի դպրոցական հանրակրթության պայմանների բարելավում՝ միջնակարգ դպրոցի շենքի նորոգման, ներքին հարդարման, դռների և պատուհանների, սանհանգույցների փոխարինման, մարզադահլիճի կառուցման և ջեռուցման միջոցով,

3. ՀԱՄԱՅՆՔԻ ՏԱՐԱԾՔՈՒՄ ԼԱԽԱՏԵՍՎՈՂ (ՇԱՐՈՒՆԱԿՎՈՂ) ՀԱՆՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ԵՎ ՄԱՐԶԱՅԻՆ, ՄԻՋՀԱՄԱՅՆՔԱՅԻՆ ՀԱՄԱԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԱՅԼ ԾՐԱԳՐԵՐԻ ՈՒ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԻ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ

Համայնքում պետության կողմից ներդրումներ ապահովելու նպատակով, նախատեսվում է սերտ համագործակցություն ՀՀ Լոռու մարզպետարանի կառուցվածքային և առանձնացված ստորաբաժանումների հետ: Որպես պետական կառավարման մարմինների հետ համայնքի համագործակցության հիմնական ուղղություններ, 2017-21թթ. նախատեսվում են հետևյալ հանրապետական և մարզային ծրագրերն ու միջոցառումները

- համայնքում գյուղատնտեսության զարգացում պարարտանյութերի, թունաքիմիկատի, սերմացուի, գյուղտեխնիկայի ձեռքբերման, գյուղացուն ձեռնտու պայմաններով (երկարաժամկետ, շուկայականից ցածր տոկոսադրույքով, առանց գրավի) գյուղատնտեսական վարկերի տրամադրման, գյուղատնտեսական աշխատանքների կազմակերպման, խորհրդատվության ու աջակցության և այլ ուղղություններով,
- համայնքի միջնակարգ դպրոցի շենքի ընթացիկ նորոգում, մարզադահլիճի կառուցում, ներքին հարդարում, դռների և պատուհանների, սանհանգույցների փոխարինում, ջեռուցում քարելավելով դպրոցական հանրակրթության որակը և ավելացնելով դպրոցում սովորողների թիվը,
- համայնքի կենտրոնական փողոցի կիսատ մնացած հատվածի կապիտալ նորոգում, քարեկարգում և ասֆալտապատում նպաստելով համայնքում արտադրված գյուղատնտեսական մթերքների մինչև շուկա հասցնելուն և իրացնելուն,
- աղետների ռիսկի կառավարման ոլորտում համայնքի բնակչության լայն իրազեկում, համայնքի գործողությունների պլանի կազմում և իրականացում, կանխարգելիչ միջոցառումների կազմակերպում և իրականացում:

2017-21թթ. ընթացքում նախատեսվում են հետևյալ նպատակային ծրագրերը և միջոցառումները

- աղբահանության կազմակերպում
- ներհամայնքային ճանապարհների և փողոցների նորոգում և քարեկարգում,
- այլ ծրագրեր և ծառայություններ:

4. ՀԱՄԱՅՆՔԻ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԻՐԱՎԻՃԱԿԻ ՎԵՐԼՈՒԾՈՒՄ, ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ ԵՎ ԿԱՆԽԱՏԵՍՈՒՄ

Վերլուծելով համայնքի 2014-15թթ. բյուջեների մուտքերի ցուցանիշները (աղյուսակ 2), տեսնում ենք, որ համայնքի 2014թ. բյուջեի փաստացի կատարողական ընդհանուր մուտքերը 52,689.1 հազ. դրամ, 2015թ.-ին աճել են մոտ 6,1 %-ով և կազմել 56,126.2 հազ. դրամ: Դա հիմնականում պայմանավորված է եղել այն հանգամանքով, որ 2015թ.-ին համայնքը ՀՀ պետական բյուջեից ստացել է նպատակային հատկացում (սուբվենցիա) 412.9 հազ. դրամ, և 4061,2 հազ. դրամ ավելի դոտացիա: Դրա հետ մեկտեղ, պետք է նկատել նաև այն, որ համայնքի սեփական փաստացի եկամուտները 2015թ.-ին կազմել են ընդամենը 7,916.0 հազ. դրամ, այնինչ 2016թ.-ին՝ ընդամենը 2,556.5 հազ. դրամ, կամ աճել են 37.6%-ով, իսկ պետական բյուջեից ֆինանսական համահարթեցման սկզբունքով տրամադրվող դոտացիաները 2014թ.-ին կազմել են 44,149.0 հազ. դրամ, այնինչ 2015թ.-ին՝ 48,210.2 հազ. դրամ, կամ աճել են 8,4%-ով:

Վերլուծելով համայնքի տարեկան, օրինակ՝ 2015թ., բյուջեի փաստացի մուտքերի ուղղությունների տեսակարար կշիռներն ընդհանուր մուտքերի մեջ, տեսնում ենք, որ սեփական մուտքերի (հարկեր և տուրքեր, այլ եկամուտներ) տեսակարար կշիռն ընդհանուր մուտքերի մեջ կազմել է ընդամենը 12,4%, իսկ պաշտոնական դրամաշնորհների (պետական բյուջեից ֆինանսական համահարթեցման սկզբունքով տրամադրվող դոտացիաներ, պետական բյուջեից տրամադրվող նպատակային հատկացումներ (սուբվենցիաներ)) տեսակարար կշիռն ընդհանուր մուտքերի մեջ կազմել է 87,6%: Սա նշանակում է, որ համայնքի բյուջեի մուտքերի ճնշող մեծամասնությունը ստացվում է ՀՀ պետական բյուջեից ֆինանսական համահարթեցման սկզբունքով տրամադրվող դոտացիաների ուղղությամբ, այսինքն համայնքի ֆինանսական անկախության (ինքնուրույնության) աստիճանն անչափ ցածր է և համայնքը մեծ կախվածության մեջ է գտնվում ՀՀ պետական բյուջեից:

Կատարելով համայնքի 2017-21թթ. բյուջեների մուտքերի կանխատեսումները՝ պետք է հաշվի առնել երկու հանգամանք: Առաջինը, նախորդ տարիներին համայնքի բյուջեում սեփական եկամուտների (հողի հարկ, գույքահարկ փոխադրամիջոցների համար, համայնքի սեփականություն համարվող հողերի վարձակալության վարձավճարներ, այլ եկամուտներ) հավաքագրման նկատելի աճ է արձանագրվել: Եվ երկրորդ, յուրաքանչյուր տարի որոշակի չափով աճել են նաև պետական բյուջեից ֆինանսական համահարթեցման սկզբունքով տրամադրվող դոտացիաների ծավալները: Հաշվի առնելով այդ երկու հանգամանքները, համայնքի 2017-21թթ. տարեկան բյուջեների ընդհանուր մուտքերը կանխատեսվել են՝ յուրաքանչյուր տարի միջին հաշվով մոտ 2,000.0 հազ. դրամ ընդհանուր աճով, նախորդ տարվա ընդհանուր մուտքերի նկատմամբ (տե՛ս աղյուսակ 2):

Աղյուսակ 2. Համայնքի 2015-2016թթ. բյուջեների մուտքերի ցուցանիշները և 2017-2021թթ. բյուջեների մուտքերի կանխատեսումը

հազար դրամ

Հ/հ	Մուտքերի անվանումը	2015. փաստ.	2016թ. փաստ.	2017թ. նախ.	2018թ. կանխ.	2019թ. կանխ.	2020թ. կանխ.	2021թ. կանխ.
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	ԲՅՈՒՋԵՏԱՅԻՆ ՄՈՒՏՔԵՐԸ՝ ԸՆԴԱՄԵՆԸ (1+II+III)*	56126,2	57456,1	63595,1	65910,0	67510,0	69110,0	72410,0
1.	ԸՆԴԱՄԵՆԸ ԵՎԱՄՈՒՏՆԵՐ (1+2+3)*	56126,2	11978,4	63595,1	65910,0	67510,0	69110,0	68000,0
1.	ՀԱՐԿԵՐ ԵՎ ՏՈՒՐՔԵՐ	5308,6	1486,8	7676,8	6160,0	6260,0	6560,0	6860,0
1.1	Գույքային հարկեր անշարժ գույքից	1897,4	944,6	2186,0	1900,0	1800,0	1800,0	1800,0
	Գույքահարկ շենքերի և շինությունների համար	0,0	0,0	42,8	0,0	0,0	0,0	0,0
	Հողի հարկ	1897,4	932,6	2186,0	1900,0	1800,0	1800,0	1800,0
1.2	Գույքային հարկեր այլ գույքից	3351,4	422,2	3190,0	4200,0	4400,0	4700,0	5000,0
	Գույքահարկ փոխադրամիջոցների համար	3351,4	422,2	3190,0	4200,0	4400,0	4700,0	5000,0
1.3	Ապրանքների օգտագործման կամ գործունեության իրականացման թույլտվության վճարներ	59,8	120,0	72,0	60,0	60,0	60,0	60,0
	Տեղական տուրքեր	59,8	120,0	72,0	60,0	60,0	60,0	60,0
1.4	Ապրանքների մատակարարումից և ծառայությունների մատուցումից այլ պարտադիր վճարներ							
	Պետական տուրքեր							
1.5	Այլ հարկային եկամուտներ							
	Այլ հարկերից և պարտադիր վճարներից կատարվող մասհանումներ							
	Հողի հարկի և գույքահարկի գծով համայնքի բյուջե վճարումների բնագավառում բացահայտված հարկային օրենսդրության խախտումների համար հարկատուներից գանձվող տույժեր և տուգանքներ. որոնք չեն հաշվարկվում այլ հարկերի գումարների նկատմամբ							
2.	ՊԱՇՏՈՆԱԿԱՆ ԴՐԱՄԱՇՆՈՐՂՆԵՐ	48210,2	9292,6	53716,8	55700,0	57700,0	59700,0	62000,0
2.1	Ընթացիկ արտաքին պաշտոնական դրամաշնորհներ							
2.2	Կապիտալ արտաքին պաշտոնական դրամաշնորհներ							
2.3	Ընթացիկ ներքին պաշտոնական դրամաշնորհներ	48210,2	9292,6	53716,8	55200,0	57100,0	59000,0	61200,0
ա)	Պետական բյուջեից ֆինանսական համահարթեցման սկզբունքով տրամադրվող դոտացիաներ	47797,3	8870,0	53716,8	55200,0	57100,0	59000,0	61200,0
բ)	Պետական բյուջեից տրամադրվող այլ դոտացիաներ							
գ)	Պետական բյուջեից տրամադրվող նպատակային հատկացումներ (սուբվենցիաներ)	412,9	422,6	0,0	500,0	600,0	700,0	800,0
դ)	ՀՀ այլ համայնքների բյուջեներից ընթացիկ ծախսերի ֆինանսավորման նպատակով ստացվող պաշտոնական դրամաշնորհներ							
2.4	Կապիտալ ներքին պաշտոնական դրամաշնորհներ							
ա)	Պետական բյուջեից կապիտալ ծախսերի ֆինանսավորման նպատակային հատկացումներ (սուբվենցիաներ)							
բ)	ՀՀ այլ համայնքներից կապիտալ ծախսերի ֆինանսավորման նպատակով ստացվող պաշտոնական դրամաշնորհներ							
3.	ԱՅԼ ԵՎԱՄՈՒՏՆԵՐ*	2607,45	1199,0	2672,0	2650,0	2550,0	2550,0	2550,0
3.1	Տոկոսներ							
3.2	Շահաբաժիններ							
3.3	Գույքի վարձակալությունից եկամուտներ	447,75	1199,0	572,0	500,0	450,0	450,0	450,0

	Համայնքի սեփականություն համարվող հողերի վարձակալության վարձավճարներ	447,75	1199,0-	572,0	450,0	450,0	450,0	450,0
	Համայնքի վարչական տարածքում գտնվող պետական սեփականություն համարվող հողերի վարձակալության վարձավճարներ							
	Համայնքի վարչական տարածքում գտնվող պետության և համայնքի սեփականությանը պատկանող հողամասերի կառուցապատման իրավունքի դիմաց գանձվող վարձավճարներ							
	Այլ գույքի վարձակալությունից մուտքեր							
3.4	Համայնքի բյուջեի եկամուտներ արանքների մատակարարումից և ծառայությունների մատուցումից, այլ թվում	1740,1		1700,0	1700,0	1700,0	1700,0	1700,0
	Պետության կողմից ՏԻՄ-երին պատվիրակված լիազորությունների իրականացման ծախսերի ֆինանսավորման համար պետական բյուջեից ստացվող միջոցներ							
3.5	Վարչական գանձումներ	419,6		400,0	400,0	400,0	400,0	400,0
	Տեղական վճարներ	419,6		400,0	400,0	400,0	400,0	400,0
	Համայնքի վարչական տարածքում ինքնակամ կառուցված շենքերի, ջիւղությունների օբյեկտների կառուցման համար վճարներ							
	Օրենքով սահմանված դեպքերում համայնքային հիմնարկների կողմից առանց տեղական տուրքի գանձման մատուցվող ծառայությունների կամ կատարվող գործողությունների դիմաց ստացվող (գանձվող) վճարներ							
3.6	Մուտքեր տույժերից, տուգանքներից							
	Վարչական իրավախախտումների համար ՏԻՄ-երի կողմից պատասխանատվության միջոցների կիրառումից եկամուտներ							
	Մուտքեր համայնքի բյուջեի նկատմամբ ստանձնած պայմանագրային պարտավորությունների չկատարման դիմաց գանձվող տույժերից							
3.7	Ընթացիկ ոչ պաշտոնական դրամաշնորհներ							
3.8	Կապիտալ ոչ պաշտոնական դրամաշնորհներ							
3.9	Այլ եկամուտներ*	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Համայնքի գույքին պատճառած վնասների փոխհատուցումից մուտքեր							
	Վարչական բյուջեի պահուստային ֆոնդից ֆոնդային բյուջե կատարվող հատկացումներից մուտքեր	1862,1	418,0-	2300,0	3500,0	4500,0	5500,0	7000,0
	Օրենքով և իրավական այլ ակտերով սահմանված՝ համայնքի բյուջեի մուտքագրման ենթակա այլ եկամուտներ							
II.	ՈՉ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱՎՏԻՎՆԵՐԻ ԻՐԱՑՈՒՄԻՑ ՄՈՒՏՔԵՐ (1+2+3+4)							
1.	Հիմնական միջոցների իրացումից մուտքեր							
	Անշարժ գույքի իրացումից մուտքեր							
	Շարժական գույքի իրացումից մուտքեր							
	Այլ հիմնական միջոցների իրացումից մուտքեր							
2.	Պաշարների իրացումից մուտքեր							
3.	Բարձրարժեք ակտիվների իրացումից մուտքեր							
4.	Չարտադրված ակտիվների իրացումից մուտքեր							
	Հողի իրացումից մուտքեր							
	Ոչ նյութական շարտադրված ակտիվների իրացումից մուտքեր							
III.	ՀԱՄԱՅՆՔԻ ԲՅՈՒՋԵԻ ՀԱՎԵՆՈՒՐԴԻ ՕԳՏԱԳՈՐԾՄԱՆ ՈՒՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ԿԱՄ ՊԱԿԱՍՈՒՐԴԻ (ԴԵՖԻՑԻՏ) ՖԻՆԱՆՍԱՎՈՐՄԱՆ ԱՐՔՈՒՐՆԵՐԸ (Ա+Բ)	0,0		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ա.	ՆԵՐՔԻՆ ԱՐՔՈՒՐՆԵՐ (1+2)	0,0		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1.	ՓՈՒԱՌՈՒ ՄԻՋՈՑՆԵՐ							

1.1	Արժեթղթեր -թողարկումից և տեղաբաշխումից մուտքեր -հիմնական գումարի մարում								
1.2	Վարկեր -վարկերի ստացում -ստացված վարկերի հիմնական գումարի մարում								
1.3	Փոխատվություններ -բյուջետային փոխատվությունների ստացում -ստացված փոխատվությունների գումարի մարում								
2.	ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ	5294.5	3194.7	1500.0	1000.0	1000.0	1000.0	1000.0	
2.1	Բաժնետոմսեր և կապիտալում այլ մասնակցություն -համայնքային սեփականության բաժնետոմսերի և կապիտալում համայնքի մասնակցության իրացումից մուտքեր -իրավաբանական անձանց կանոնադրական կապիտալում պետական մասնակցություն, պետական սեփականություն հանդիսացող անշարժ գույքի (ըստ տնտեսամեթոդների), այդ թվում՝ անավարտ շինարարության օբյեկտների մասնավորեցումից առաջացած միջոցներից համայնքի բյուջե մասհանումից մուտքեր -բաժնետոմսեր և կապիտալում այլ սասնակցություն ձեռքբերում								
2.2	Փոխատվություններ -նախկինում տրամադրված փոխատվությունների դիմաց ստացվող մարումներից մուտքեր -փոխատվությունների տրամադրում								
2.3	Համայնքի բյուջեի միջոցների տարեսկզբի ազատ մնացորդ	5294.5	3194.7	1500.0	1000.0	1000.0	1000.0	1000.0	
2.4	Համայնքի բյուջեի ֆոնդային մասի ժամանակավոր ազատ միջոցների տրամադրում վարչական մաս								
2.5	Համայնքի բյուջեի ֆոնդային մասի ժամանակավոր ազատ միջոցներից վարչական մաս տրամադրված միջոցների վերադարձ ֆոնդային մաս								
2.6	Համայնքի բյուջեի հաշվում միջոցների մնացորդները հաշվետու ժամանակահատվածում որից՝ ծախսերի ֆինանսավորմանը չուղղված համայնքի բյուջեի միջոցների տարեսկզբի ազատ մնացորդի գումարը								
Բ.	ԱՐՏԱՔԻՆ ԱՂԲՅՈՒՐՆԵՐ								
1.	ՓՈՒՆԱՌՈՒ ՄԻՋՈՑՆԵՐ								
1.1	Արժեթղթեր -թողարկումից և տեղաբաշխումից մուտքեր -հիմնական գումարի մարում								
1.2	Վարկեր -վարկերի ստացում -ստացված վարկերի հիմնական գումարի մարում								
1.3	Փոխատվություններ -փոխատվությունների ստացում -ստացված փոխատվությունների գումարի մարում								

*) Վարչական բյուջեի պահուստային ֆոնդից ֆոնդային բյուջե հատկացվող գումարը չի մտնում բյուջետային ընդհանուր եկամուտների մեջ

Անհրաժեշտ է նաև նկատել, որ համայնքի բյուջեն չունի մուտքեր ոչ համայնքի ոչ ֆինանսական ակտիվների (հող, գույք) իրացումից (բացառությամբ 2014թ.-ին նախատեսված գույքի) և ոչ էլ փոխառու միջոցներից (փոխատվություն, վարկ): Սա նշանակում է, որ համայնքն իր ֆոնդային բյուջեում կարող է նախատեսել կապիտալ ծախսեր ու ծրագրեր հիմնականում՝ համայնքի վարչական բյուջեի ծախսերը նախատեսելուց հետո ընդհանուր մուտքերի մնացորդ գումարը վարչական բյուջեի պահուստային ֆոնդի միջոցով փոխանցելով համայնքի ֆոնդային բյուջե:

Համայնքի ղեկավարի և աշխատակազմի աշխատողների (13 միավոր) միայն աշխատավարձի տարեկան գումարը կազմում է 22614,0 հազ. դրամ = 1884.5 հազ. դրամ x 12ամիս և պարգևատրման գումար 3216,0հազ.դրամ, իսկ մանկապարտեզի աշխատողների (14 միավոր) աշխատավարձի տարեկան գումարը կազմում է 13620,0 հազ. դրամ = 1135.0 հազ. դրամ x 12 ամիս, և պարգևատրման գումար 1135,0հազ.դրամ: Բացի այդ, եթե հաշվի առնենք նաև համայնքի աշխատակազմի և մանկապարտեզի պահպանման ծախսերն՝ ըստ տնտեսագիտական դասակարգման բոլոր ուղղությունների, ապա կստացվի, որ համայնքի աշխատակազմի և մանկապարտեզի պահպանման ընդհանուր ծախսերը կարող են հասնել մոտ 45000,500.0 հազ. դրամ գումարի: Սա էլ նշանակում է, որ համայնքի 2017-21թթ. տարեկան բյուջեներից (տե՛ս աղյուսակ 2) հնարավորություն կլինի կատարելու մոտ 3.0 մլն-ից մինչև 4.0 մլն դրամի ծախսեր կապիտալ աշխատանքներ կատարելու համար, եթե, իհարկե, պայմանականորեն ընդունենք, որ տվյալ տարվա վարչական բյուջեում, բացի համայնքի աշխատակազմի և մանկապարտեզի պահպանման ծախսերից, գործառական դասակարգման այլ ուղղություններով ընթացիկ ծախսեր չեն նախատեսվելու և չեն իրականացվելու: Իսկ եթե տվյալ տարվա վարչական բյուջեում նախատեսվեն և իրականացվեն այլ ընթացիկ ծախսեր ևս, ապա, բնականաբար, ֆոնդային բյուջեում կապիտալ ծախսերի և ծրագրերի համար նախատեսվող միջոցները կյակասեն համապատասխան չափով:

Այսպիսով, համայնքի տվյալ տարվա ֆոնդային բյուջեում կապիտալ ծախսերի չափն ուղղակիորեն կախված կլինի նրանից, թե որքան կկազմեն ընթացիկ ծախսերի ընդհանուր գումարն այդ տարվա վարչական բյուջեում և որքան գումար կմնա կապիտալ ծախսեր կատարելու համար:

5. ՀԱՄԱՅՆՔԻ ՈԼՈՐՏԱՅԻՆ ԾՐԱԳՐԵՐԻ ՑԱՆԿԻ ԿԱԶՄՈՒՄ ԵՎ ԱՌԱՋԱՀԵՐԹՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՍԱՀՄԱՆՈՒՄ, ՖԻՆԱՆՍԱՊԵՍ ԱՊԱՀՈՎՎԱԾ ԾՐԱԳՐԵՐԻ ՁԵՎԱԿԵՐՊՈՒՄ ԵՎ ԱՄՓՈՓՈՒՄ, ԼՐԱՑՈՒՑԻՉ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՀԱՅԹԱՅԹՄԱՆ ՀՆԱՐԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ

Ելնելով համայնքի իրավիճակի վերլուծության և գնահատման արդյունքներից, համայնքում ներկայում արձանագրված հիմնախնդիրներից, համայնքի զարգացման՝ ՏԻՄ-երի կողմից ընտրված ռազմավարությունից և առաջիկա հինգ տարիների համար սահմանված հիմնական նպատակներից, ՀԶԾ-ի կառավարման հանձնաժողովի կողմից քննարկվել և որոշվել է առաջարկվող ծրագրերի ցանկը (աղյուսակ 3)՝ ընդգրկելու համայնքի 2014-17թթ. ՀԶԾ-ում:

Աղյուսակ 3. 2017-2021թթ. ՀԶԾ-ում ընդգրկելու համար առաջարկվող ծրագրերի ցանկը

Հ/հ	Ծրագրի անվանումը	Ծրագրի մոտավոր արժեքը (հազ. դրամ)
1.	Համայնքի աշխատակազմի պահպանում	28500,0 (տարեկան)
2.	Համայնքի մանկապարտեզի պահպանում	17000.0 (տարեկան)
3.	Համայնքի բնակչությանը սոցիալական ծառայությունների մատուցում	4000.0 (տարեկան)
4.	Աղբահանության ծառայության մատուցման համար	250.0 (տարեկան)
5.	Ջրամատակարարման ներհամայնքային համակարգի ընթացիկ նորոգում	1000.0 (տարեկան)
6.	Ներհամայնքային ճանապարհների և փողոցների նորոգում և բարեկարգում	1000.0(տարեկան)
7.	Ներհամայնքային ճանապարհների և փողոցների արտաքին յուսավորության համակարգի անցկացում	3500.0
8.	Համայնքի միջնակարգ դպրոցի շենքի ընթացիկ նորոգում, ներքին հարդարում, դուռ-պատուհանների, սանհանգույցների փոխարինում և օբյեկտում	30000.0

Առաջարկվող ծրագրերի առաջնահերթությունները որոշելու նպատակով, ՀԶԾ-ի կառավարման հանձնաժողովի կողմից սահմանվել են ծրագրերի գնահատման հետևյալ չափանիշները՝

- հանրության աջակցությունը,
- ազդեցությունը արտագաղթի կանխման վրա,
- համայնքի կարողությունների հզորացում,
- բնակչության սոցիալական պայմանների բարելավում:

Կիրառելով ծրագրերի առաջնահերթությունների որոշման մասնակցային կառավարման մեթոդը և օգտագործելով ծրագրերի գնահատման սահմանված չափանիշները՝ ՀԶԾ-ի կառավարման հանձնաժողովը որոշել է վերևում առաջարկված համայնքային ծրագրերի առաջնահերթությունները (աղյուսակ 4):

Աղյուսակ 4. Համայնքային ծրագրերի առաջնահերթությունների որոշումը

Հ/հ	Ծրագրի անվանումը	Ծրագրի մոտավոր ծեքը (հազ. դրամ)	Գնահատման չափանիշներ (0-10 բալլ)					Ծրագրի առաջնահերթությունը
			Հանրության աջակցությունը	Ազդեցությունը արտագաղթյալ կանխան վրա	Համայնքի կարողությունների հզորացում	Բնակչության սոցիալական պայմանների բարելավում	Ընդամենը (բալլ)	
1.	Համայնքի աշխատակազմի պահպանում	28500.0 (տարեկան)	X	X	X	X	X	1
2.	Համայնքի մանկապարտեզի պահպանում	17000.0 (տարեկան)	X	X	X	X	X	2
3.	Համայնքի բնակչությանը սոցիալական ծառայությունների մատուցում	4000.0 (տարեկան)	X	X	X	X	X	3
4.	Աղբահանության ծառայության մատուցման համար մասնավոր բեռնատար ավտոմեքենայի վառելիքի ապահովում	250.0 (տարեկան)	X	X	X	X	X	4
5.	Ջրամատակարարման ներհամայնքային համակարգի ընթացիկ նորոգում	1000.0 (տարեկան)	X	X	X	X	X	5
6.	Ներհամայնքային ճանապարհների և փողոցների նորոգում և բարելավում	1000.0 (տարեկան)	8	4	7	8	27	8
7.	Ներհամայնքային ճանապարհների և փողոցների արտաքին լուսավորության համակարգի անցկացում	3500.0	7	3	4	4	18	7
8.	Համայնքի դպրոցի շենքի ընթացիկ նորոգում, ներքին հարդարում, դուստապատուհանների, սանհանգույցների փոխարինում և ցեռուցում	30000.0	5	1	7	6	19	6

Ստորև ներկայացվում է ՀԶՀ-ի կառավարման հանձնաժողովի վերլուծությունը և մասնագիտական եզրակացությունը աղյուսակ 4-ում թվարկված բոլոր ծրագրերի իրականացման հնարավորությունների և ՀԶՀ-ում դրանց ձևակերպման անհրաժեշտության վերաբերյալ՝

- Համայնքի աշխատակազմի և մանկապարտեզի պահպանման ծրագրերը նախկին տարիներին մշտապես իրականացվել են և գալիք հինգ տարիներին ևս իրականացվելու են՝ առանց զգալի փոփոխությունների: Դրանք համարվում են համայնքի ամենաառաջնահերթ երկու ծրագրերը և ձևակերպվելու են համայնքի տարեկան բյուջեներում այդ հիմնարկների պահպանման ծախսերի նախահաշիվներով, այդ պատճառով ՀԶՀ-ում դրանց, որպես առանձին ծրագրերի, ձևակերպման անհրաժեշտությունը չկա:
- Համայնքի բնակչությանը սոցիալական ծառայությունների մատուցման ծրագիրն իրականացվում է համայնքի և բնակչությանը սոցիալական ծառայությունների (երեխայի

ծննդյան միանվագ օգնություն, ուսանողների ուսման վարձերի վճարում, սոցիալապես խոցելի ընտանիքներին միանվագ ֆինանսական և այլ օգնություն և այլն) մատուցման համար: Այս ծրագիրը միջոտ կրկնվել է, համայնքի առաջնահերթ ծրագրերից մեկն է և ՀԶԾ-ում դրա առանձին ձևակերպման անհրաժեշտությունը չկա:

- Աղբահանության ծառայության մատուցման համար մասնավոր բեռնատար ավտոմեքենայի վառելիքի ապահովման, ջրամատակարարման ներհամայնքային համակարգի ընթացիկ նորոգման ծրագրերը համարվում են առաջնահերթ, յուրաքանչյուր տարի կրկնվող, նույն կերպ իրականացվող և ՀԶԾ-ում դրանց առանձին ձևակերպման անհրաժեշտությունը չկա:
- Համայնքի միջնակարգ դպրոցի շենքի ընթացիկ նորոգման, ներքին հարդարման, դուռ-պատուհանների, սանհանգույցների փոխարինման և ջեռուցման ծրագիրը, որի առաջնահերթությունն առաջարկված ծրագրերի ցանկում ճանաչվել է վեցերորդը, մշակվելու, հաստատվելու և իրականացվելու է ՀՀ պետական բյուջեի շրջանակներում, այդ պատճառով ՀԶԾ-ում դրա, որպես ֆինանսապես ապահովված դպրոցական հանրակրթության ոլորտային ծրագրի, ներառման և ձևակերպման անհրաժեշտությունը չկա:

Ստորև ներկայացվում են ՀԶԾ-ում ներառվող ոլորտային մնացած ծրագրերի առանձին ձևակերպումներն՝ ըստ ոլորտային ծրագրի օրինակելի ձևի:

Ծրագիր 1

Տնտեսական հարաբերություններ. Ճանապարհային տնտեսություն

(Ոլորտի անվանումը)

Ներհամայնքային ճանապարհների և փողոցների նորոգում և բարեկարգում

(Ծրագրի անվանումը)

Արևաշողի համայնքապետարան

(Ծրագրի հայտը ներկայացնող կազմակերպությունը, ստորաբաժանումը կամ խումբը)

Ծրագրի ընդհանուր արժեքը՝ 3.5 մլն դրամ 1,000.0 հազար դրամ

Ծրագրի տեսակը կամ գնվող ապրանքը

- Օտոայությունների մատուցում Սպասարկում Ընթացիկ աշխատանքներ
 Վերանորոգում Վերականգնում Ընդլայնում Փոխարինում Նորը Այլ

Ծրագրի հիմնավորումը

Ներհամայնքային փողոցների և ճանապարհների ընդհանուր երկարությունը կազմում է 8.9 կմ, որից մայրուղուց մինչև գյուղ տանող ճանապարհի 2,4 կմ-ոց հատվածը կառուցվել է 2014 թվականին պետության կողմից՝ կատարելով հիմնականում ասֆալտաման աշխատանքներ, սակայն սույն ճանապարհի 1,25 կմ երկարություն ունեցող հատվածը ասֆալտապատման կարիք ունի: Մնացած ներհամայնքային փողոցների և ճանապարհների 5.25 կմ երկարություն ունեցող մասը ունեն լուրջ վերանորոգման ու բարեկարգման կարիք:

Համայնքում շահագործվում են 300 մարդատար և բեռնատար մասնավոր սովորմեքենաներ, որոնք մշտապես երթևեկում են ներհամայնքային անբարեկարգ փողոցներով, ժամանակի ընթացքում շարքից դուրս են գալիս և դառնում շահագործման համար ոչ պիտանի: Անբարեկարգ փողոցները ստեղծում են լրացուցիչ դժվարություններ ու անհարմարություններ նաև հետիոտների համար:

Ծրագրի նպատակները

Ներհամայնքային փողոցների և կենտրոնական փողոցի անբարեկարգ հատվածը բերել բարեկարգ վիճակի՝ վերացնելով փողոցների ջրափոսերը և դրանք դարձնելով անցանելի ու հարմարավետ հետիոտների և տրանսպորտային միջոցների երթևեկության համար տարվա բոլոր եղանակներին:

Ծրագրի խնդիրները

1. Ներհամայնքային փողոցների և կենտրոնական փողոցի անբարեկարգ մասի ընդամենը 6.5 կմ ճանապարհի հողային, խճապատման և բարեկարգման աշխատանքների իրականացումը նախատեսել 2017-21թթ. ընթացքում:
2. Համայնքի 2017-21թթ. բյուջեներում նախատեսել 1000.0 - հազարական դրամ գումար՝ վերանորոգելու տարեկան 1.3 կմ երկարությամբ ներհամայնքային կենտրոնական փողոցներ:
3. Մինչև 2017-21թթ. յուրաքանչյուր տարվա հուլիսի 1-ը նախապատրաստել փողոցների վերանորոգման աշխատանքների նախագծա-նախահաշվային փաստաթղթերը և մինչև դեկտեմբեր կատարել շինարարական աշխատանքները:
4. Մինչև 2017-21թթ. յուրաքանչյուր տարվա նոյեմբերի 1-ը իրականացնել և ավարտել ներհամայնքային փողոցների վերանորոգման և բարեկարգման աշխատանքները:

Ծրագրի իրականացման ժամանակացույցը

Z/h	Ծրագրի իրականացման քայլերը / գործողությունները	2017-21թթ., Ամիսներ											
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1.	Նախապատրաստել փողոցների վերանորոգման աշխատանքների նախագծա-նախահաշվային փաստաթղթերը												
2.	Կնքել պայմանագրեր կապալառու կազմակերպությունների հետ												
3.	Ներհամայնքային փողոցների 1.3 կմ-ոց հատվածում իրականացնել հողային, խճապատման և բարեկարգման աշխատանքներ												
4.	Կազմել, քննարկել և ընդունել ներհամայնքային փողոցների վերանորոգման և բարեկարգման աշխատանքների կատարման ավարտական ակտը												

Ծրագրի ակնկալվող արդյունքները

- 2017-21թթ. ընթացքում համայնքում կվերանորոգվեն և կբարեկարգվեն ներհամայնքային կենտրոնական փողոցների 6.5 կմ երկարությամբ հատվածներ,
- այդ փողոցներում կվերանսան ջրափոսերը, դրանք կդառնան անցանելի ու հարմարավետ ինչպես տրանսպորտային միջոցների, այնպես էլ հետիոտների երթևեկության համար՝ տարվա բոլոր եղանակներին:

Կապը այլ ծրագրերի հետ

Ներհամայնքային փողոցների վերանորոգման և բարեկարգման ծրագիրն անմիջական կապի մեջ է գտնվում այդ փողոցներում արտաքին լուսավորման համակարգի անցկացման ծրագրի հետ: Ներհամայնքային փողոցների միայն բարեկարգումից հետո հնարավոր կլինի իրականացնել դրանց արտաքին լուսավորման համակարգի անցկացումը:

Ծրագրի բյուջեն

ա/ ծրագրի եկամուտները

Z/h	Ծրագրի ֆինանսավորման աղբյուրները	Կանխատեսվող ժամանակահատվածը				
		2017	2018	2019	2020	2021
	ԸՆԴԱՄԵՆԸ ԾՐԱԳՐԻ ԵԿԱՄՈՒՏՆԵՐ	1000.0	1000.0	500.0	500.0	500.0
1.	Համայնքի բյուջեի սեփական մուտքեր	1000.0	1000.0	500.0	500.0	500.0
	- Վարչական բյուջե					
	- Ֆոնդային բյուջե	1000.0	1000.0	500.0	500.0	500.0
2.	Արտաքին պաշտոնական դրամաշնորհներ					
	- Այլ պետությունների համալսարաններից					
	- Միջազգային կազմակերպություններից					
3.	Ներքին պաշտոնական դրամաշնորհներ					
	- Պետական բյուջեից դոտացիաներ					
	- Պետական բյուջեից նպատակային հատկացումներ					
	- ՀՀ այլ համայնքներից պաշտոն. դրամաշնորհներ					
4.	Պետական բյուջեից վարկ					
5.	Առևտրային բանկից վարկ					
6.	Համայնքային արժեթղթերի թողարկումից					
7.	Մասնավոր (բիզնես) հատվածի ներդրումներ					
8.	Բնակչության ներդրումներ					
9.	Այլ					

բ/ ծրագրի ծախսերն ըստ ծախսերի գործառական դասակարգման

Հ/հ	Ծրագրի ծախսերը	Կանխատեսվող ժամանակահատվածը				
		2017	2018	2019	2020	2021
	ԸՆԴԱՄԵՆԸ ԾՐԱԳՐԻ ԾԱԽՍԵՐ (Ա+Բ)	8760,0	8760,0	8760,0	8760,0	8760,0
Ա.	ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԲՅՈՒՋԵՐԻ ԾԱԽՍԵՐ					
1.	Ընդհանուր բնույթի հանրային ծառայություններ	400,0	400,0	400,0	400,0	400,0
2.	Պաշտպանություն					
3.	Հասարակական կարգ, անվտանգություն և դատական գործունեություն	180,0	180,0	180,0	180,0	180,0
4.	Տնտեսական հարաբերություններ					
5.	Շրջակա միջավայրի պաշտպանություն					
6.	Բնակարանային շինարարություն և կոմունալ տնտեսություն					
7.	Առողջապահություն					
8.	Հանգիստ, մշակույթ և կրոն	180,0	180,0	180,0	180,0	180,0
9.	Կրթություն	1000,0	1000,0	1000,0	1000,0	1000,0
10.	Սոցիալական պաշտպանություն	4000,0	4000,0	4000,0	4000,0	4000,0
11.	Հիմն. բաժիններին չդասվող պահուստային ֆոնդեր					
Բ.	ՖՈՆԴԱՅԻՆ ԲՅՈՒՋԵՐԻ ԾԱԽՍԵՐ	1000,0	1000,0	500,0	500,0	500,0
1.	Ընդհանուր բնույթի հանրային ծառայություններ					
2.	Պաշտպանություն					
3.	Հասարակական կարգ, անվտանգություն և դատական գործունեություն					
4.	Տնտեսական հարաբերություններ					
5.	Շրջակա միջավայրի պաշտպանություն					
6.	Բնակարանային շինարարություն և կոմունալ տնտեսություն	2000,0	2000,0	2000,0	2000,0	2000,0
7.	Առողջապահություն					
8.	Հանգիստ, մշակույթ և կրոն					
9.	Կրթություն					
10.	Սոցիալական պաշտպանություն					
11.	Հիմն. բաժիններին չդասվող պահուստային ֆոնդեր					

զ/ ծրագրի ծախսերն՝ ըստ ծախսերի տնտեսագիտական դասակարգման

Հ/հ	Ծրագրի ծախսերը	Կանխատեսվող ժամանակահատվածը				
		2017	2018	2019	2020	2021
	ԸՆԴԱՄԵՆԸ ԾՐԱԳՐԻ ԾԱԽՍԵՐ (Ա+Բ), այդ թվում՝	63595,1	65910,0	76510,0	69190,0	72410,0
Ա.	ԸՆԹԱՑԻՎ ԾԱԽՍԵՐ, այդ թվում՝	56595,1	57750,0	68010,0	61190,0	62850,0
1.1	Աշխատանքի վարձատրություն, որից	26800,0	27500,0	28500,0	30500,0	31500,0
	- Աշխատավարձեր և հավելավճարներ	26800,0	27500,0	28500,0	30500,0	31500,0
1.2	Մատայությունների և ապրանքների ձեռքբերում, որից	7445,1	7900,0	8100,0	8000,0	8000,0
	- Գործառն. և բանկային ծառայությունների ծախսեր					
	- Էներգետիկ ծառայություններ	1300,0	1400,0	1500,0	1500,0	1500,0
	- Կոմունալ ծառայություններ	500,0	700,0	700,0	700,0	700,0
	- Կապի ծառայություններ	400,0	400,0	400,0	400,0	400,0
	- Ապահովագրական ծախսեր	50,0	50,0	50,0	50,0	50,0
	- Գույքի և սարքավորումների վարձակալություն					
	- Լեռքին գործադրումներ	300,0	300,0	300,0	300,0	300,0
	- Արտնապատման գործուղումների գծով ծախսեր					

	- Այլ տրանսպորտային ծախսեր					
	- Վարչական ծառայություններ					
	- Համակարգչային ծառայություններ	500,0	500,0	500,0	500,0	500,0
	- Աշխատակազմի մասնագ. գործ. ծառայություններ					
	- Տեղեկատվական ծառայություններ	300,0	300,0	300,0	300,0	300,0
	- Կառավարչական ծառայություններ					
	- Կենցաղային և հանրային սննդի ծառայություններ					
	- Ներկայագույզական ծախսեր					
	- Ընդհանուր բնույթի այլ ծառայություններ	1100,0	1100,0	1100,0	1100,0	1100,0
	- Մասնագիտական այլ ծառայություններ	200,0	200,0	200,0	200,0	200,0
	- Շենքերի և կառ.-ի ընթացիկ նորոգում և պահպանում					
	- Մեքեն. և սարք.-ի ընթացիկ նորոգում և պահպանում					
	- Գրասենյակային նյութեր և հազուատ	400,0	600,0	600,0	600,0	600,0
	- Գուղատնտեսական ապրանքներ					
	- Վերապատրաստման և ուսուցման նյութեր					
	- Տրանսպորտային նյութեր	1300,0	1300,0	1300,0	1300,0	1300,0
	- Շրջակա միջավայրի պահպ.-ան և զիտական նյութեր					
	- Առողջապահական և լաբորատոր նյութեր					
	- Կենցաղային և հանրային սննդի նյութեր					
	- Հատուկ նպատակային այլ նյութեր	1095,1	1050,0	10150,0	1090,0	1050,0
1.3	Տոկոսավճարներ					
1.4	Սուբսիդիաներ, այդ թվում	17500,0	17500,0	17560,0	17500,0	18000,0
	- Սուբսիդիաներ պետական (համայնքային) կազմ.-ին	17500,0	17500,0	17560,0	17500,0	18000,0
	- Սուբսիդիաներ ոչ պետական (ոչ համայնքային) կազմակերպություններին					
1.5	Դրամաշնորհներ, այդ թվում					
	- Ընթացիկ դրամաշնորհներ					
	- Կապիտալ դրամաշնորհներ					
1.6	Սոցիալական նպաստներ և կենսաթոշակներ					
	- Սոցիալական ապահովության նպաստներ					
	- Սոցիալական օգնության նպաստներ	4500,0	4500,0	4500,0	4500,0	5000,0
	- Կենսաթոշակներ					
1.7	Այլ ծախսեր	200,0	200,0	200,0	500,0	200,0
	- Նվիրատվություններ ոչ կառավարական (հասարակական) կազմակերպություններին	150,0	150,0	150,0	150,0	150,0
	- Այլ ծախսեր					
	- Պահուստային միջոցներ	2000,0	1760,0	2000,0	2000,0	1960,0
Բ.	ՈՉ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐԻ ԳԾՈՎ ԾԱԽՍԵՐ, այլ թվում	5000,0	6400,0	6500,0	6000,0	7600,0
1.1	Հիմնական միջոցներ, այդ թվում	5000,0	6400,0	6500,0	6000,0	7600,0
	Շենքեր և շինություններ, որից					
	- Շենքեր և շինությունների ձեռքբերում					
	- Շենքեր և շինությունների կառուցում	1600,0	3000,0	3100,0	3000,0	4600,0
	- Շենքեր և շինությունների կապիտալ վերանորոգում	3000,0	3000,0	3000,0	3000,0	3000,0
	Մեքենաներ և սարքավորումներ, որից					
	- Տրանսպորտային սարքավորումներ					
	- Վարչական սարքավորումներ	400,0	400,0	400,0	0,0	0,0
	- Այլ մեքենաներ և սարքավորումներ					
	Այլ հիմնական միջոցներ					
1.2	Պաշարներ					
1.3	Բարձրարժեք ակտիվներ					
1.4	Չարտադրված ակտիվներ, այդ թվում					
	- հող					
	- այլ չարտադրված ակտիվներ					

Ծրագիր 2

Տնտեսական հարաբերություններ, ճանապարհային տնտեսություն
(Ոլորտի անվանումը)

Ներհամայնքային ճանապարհների և փողոցների արտաքին լուսավորության համակարգի
անցկացում

(Ծրագրի անվանումը)

Արևաշողի համայնքապետարան

(Ծրագրի հայտը ներկայացնող կազմակերպությունը, ստորաբաժանումը կամ խումբը)

Ծրագրի ընդհանուր արժեքը՝ 3,500.0 հազար դրամ

Ծրագրի տեսակը կամ գնվող ապրանքը

Օտարությունների մատուցում Սպասարկում Ընթացիկ աշխատանքներ
 Վերանորոգում Վերականգնում Ընդլայնում Փոխարինում Լորդ Այլ

Ծրագրի հիմնավորումը

Ներհամայնքային փողոցները և ճանապարհները հագեցած չեն արտաքին լուսավորության համակարգով, որը որոշակի վտանգ, անհարմարություններ ու դժվարություններ է առաջացնում հետիոտների և տրանսպորտային միջոցների համար: 2014թ. ընթացքում ներհամայնքային կենտրոնական փողոցների վերանորոգումից և բարեկարգումից հետո անհրաժեշտ է դրանք վերազինել արտաքին լուսավորության համակարգով:

Ծրագրի նպատակները

Բարձրացնել ներհամայնքային կենտրոնական փողոցներով երթևեկության անվտանգության մակարդակը՝ դարձնելով դրանք լուսավոր, գեղեցիկ ու հարմարավետ համայնքի բնակիչների, զբոսաշրջիկների և տրանսպորտային միջոցների համար:

Ծրագրի խնդիրները

1. Ձեռք բերել որևէ դոնոր կազմակերպության համաձայնությունը՝ համայնքի հետ համատեղ համաֆինանսավորելու ծրագիրը (ծրագրի արժեքի համապատասխանաբար 43% և 57% համամասնությամբ):
2. Մինչև 2017թ. հուլիսի 1-ը պատվիրել և պատրաստել ներհամայնքային կենտրոնական 1-ին փողոցում և երկրորդական փողոցների միակողմանի արտաքին լուսավորության համակարգի անցկացման աշխատանքների նախագծա-նախահաշվային փաստաթղթերը՝ նախատեսելով 35 մետաղյա հենասյուներ՝ 4.5 մ բարձրությամբ, 70 մմ տրամագծով, իրարից 40 մ հեռավորությամբ, յուրաքանչյուր հենասյան վրա՝ 1 լուսային սարքավորում, և էլեկտրահաղորդալարեր՝ 10 մմ հաստությամբ, 2 կմ երկարությամբ:
3. Համագործակցել և կնքել պայմանագիր «Հայաստանի էլեկտրացանցեր» ՓԲԸ «Հյուսիսային» մասնաճյուղի հետ՝ տրամադրելու փողոցների արտաքին լուսավորության համակարգի անցկացման աշխատանքներն իրականացնող մասնագիտական (տեխնիկական) խումբ:
4. Ձեռք բերել արտաքին լուսավորության համակարգի հենասյուները, լուսային սարքավորումները և էլեկտրահաղորդալարերը:
5. Իրականացնել ներհամայնքային կենտրոնական 1-ին փողոցի և երկրորդական փողոցների արտաքին լուսավորության համակարգի անցկացման աշխատանքները և մինչև 2017թ. դեկտեմբերի 1-ն այն հանձնել շահագործման:

Ծրագրի իրականացման ժամանակացույցը

Z/ h	Ծրագրի իրականացման քայլերը / գործողությունները	2017թ., Ամիսներ											
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1.	Ձեռք բերել որևէ դոնոր կազմակերպության համաձայնությունը՝ համայնքի հետ համատեղ համաֆինանսավորելու ծրագիրը												
2.	Պատվիրել և պատրաստել ներհամայնքային 1-ին փողոցի արտաքին լուսավորության համակարգի անցկացման աշխատանքների նախագծանախահաշվային փաստաթղթերը												
3.	Կնքել պայմանագիր «Հայաստանի էլեկտրացանցեր» ՓԲԸ «Հյուսիսային» մասնաճյուղի հետ տրամադրելու համակարգի անցկացման աշխատանքներն իրականացնող մասնագիտական խումբ												
4.	Ձեռք բերել արտաքին լուսավորության համակարգի հենասյունները, լուսային սարքավորումները և էլեկտրահաղորդալարերը												
5.	Իրականացնել ներհամայնքային կենտրոնական 1-ին փողոցի արտաքին լուսավորության համակարգի անցկացման աշխատանքները և այն հանձնել շահագործման												

Ծրագրի ակնկալվող արդյունքները

- 2017թ. ընթացքում ներհամայնքային կենտրոնական 1-ին փողոցում և երկրորդական փողոցներում կանցկացվի արտաքին լուսավորության համակարգ՝ 2կմ երկարությամբ,
- այդ փողոցը կդառնա լուսավոր, անվտանգ ու գեղեցիկ՝ ինչպես համայնքի բնակիչների ու տրանսպորտային միջոցների, այնպես էլ համայնքում հյուրնկալվող զբոսաշրջիկների համար,
- ձեռք կբերվի համապատասխան փորձ, որի հիման վրա հետագա տարիներին կնախատեսվեն և կիրականացվեն ներհամայնքային մնացած փողոցների արտաքին լուսավորության համակարգերի անցկացման աշխատանքները:

Կապը այլ ծրագրերի հետ

Ներհամայնքային փողոցների արտաքին լուսավորության համակարգի անցկացման ծրագրի իրականացումն անմիջական կապի մեջ է գտնվում այդ փողոցների վերանորոգման և բարեկարգման ծրագրերի իրականացման հետ: Ներհամայնքային փողոցների միայն պատշաճ մակարդակով բարեկարգումից հետո իմաստ կունենա դրանց արտաքին լուսավորության համակարգերի անցկացումը, հակառակ դեպքում ներհամայնքային փողոցները չեն ստանա ամբողջական գեղեցիկ ու գրավիչ տեսք:

Ծրագրի բյուջեն

ա/ ծրագրի եկամուտները

Հ/հ	Ծրագրի ֆինանսավորման աղբյուրները	Կանխատեսվող ժամանակահատվածը				
		2017	2018	2019	2020	2021
	ԸՆԴԱՄԵՆԸ ԾՐԱԳՐԻ ԵԿԱՄՈՒՏՆԵՐ	3500,0				
1.	Համայնքի բյուջեի սեփական մուտքեր	1000,0				
	- Վարչական բյուջե	1000,0				
	- Ֆոնդային բյուջե					
2.	Արտաքին պաշտոնական դրամաշնորհներ					
	- Այլ պետությունների համայնքներից					
	- Միջազգային կազմակերպություններից					
3.	Ներքին պաշտոնական դրամաշնորհներ					
	- Պետական բյուջեից սուբսիդիաներ					
	- Պետական բյուջեից նպատակային հատկացումներ					
	- ՀՀ այլ համայնքներից պաշտոն. դրամաշնորհներ					
4.	Պետական բյուջեից վարկ					
5.	Առևտրային բանկից վարկ					
6.	Համայնքային արժեթղթերի թողարկումից					
7.	Մասնավոր (բիզնես) հատվածի ներդրումներ					
8.	Բնակչության ներդրումներ					
9.	Այլ	2500,0	1000,0			

բ/ ծրագրի ծախսերն՝ ըստ ծախսերի գործառնական դասակարգման

Հ/հ	Ծրագրի ծախսերը	Կանխատեսվող ժամանակահատվածը				
		2017	2018	2019	2020	2021
	ԸՆԴԱՄԵՆԸ ԾՐԱԳՐԻ ԾԱԽՍԵՐ (Ա+Բ)	3500,0				
Ա.	ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԲՅՈՒՋԵԻ ԾԱԽՍԵՐ	1000,0				
1.	Ընդհանուր բնույթի հանրային ծառայություններ					
2.	Պաշտպանություն					
3.	Հասարակական կարգ, անվտանգություն և դատական գործունեություն					
4.	Տնտեսական հարաբերություններ					
5.	Շրջակա միջավայրի պաշտպանություն					
6.	Բնակարանային շինարարություն և կոմունալ տնտեսություն					
7.	Առողջապահություն					
8.	Հանգիստ, մշակույթ և կրոն					
9.	Կրթություն					
10.	Սոցիալական պաշտպանություն					
11.	Հիմն. բաժիններին չդասվող պահուստային ֆոնդեր					
Բ.	ՖՈՆԴԱՅԻՆ ԲՅՈՒՋԵԻ ԾԱԽՍԵՐ	2500,0				
1.	Ընդհանուր բնույթի հանրային ծառայություններ					
2.	Պաշտպանություն					
3.	Հասարակական կարգ, անվտանգություն և դատական գործունեություն					
4.	Տնտեսական հարաբերություններ					
5.	Շրջակա միջավայրի պաշտպանություն					
6.	Բնակարանային շինարարություն և կոմունալ տնտեսություն					
7.	Առողջապահություն					
8.	Հանգիստ, մշակույթ և կրոն					
9.	Կրթություն					
10.	Սոցիալական պաշտպանություն					
11.	Հիմն. բաժիններին չդասվող պահուստային ֆոնդեր					

գ/ ծրագրի ծախսերն՝ ըստ ծախսերի տնտեսագիտական դասակարգման

Հ/հ	Ծրագրի ծախսերը	Կանխատեսվող ժամանակահատվածը				
		2017	2018	2019	2020	2021
	ԸՆԴԱՄԵՆԸ ԾՐԱԳՐԻ ԾԱԽՍԵՐ (Ա+Բ), աղթվում					

Ա.	ԸՆԹԱՑԻԿ ԾԱԽՍԵՐ, այդ թվում			
1.1	Աշխատանքի վարձատրություն, որից - Աշխատավարձեր և հավելավճարներ			
1.2	Ծառայությունների և ապրանքների ձեռքբերում, որից - Գործարն. և բանկային ծառայությունների ծախսեր - Էներգետիկ ծառայություններ - Կոմունալ ծառայություններ - Կապի ծառայություններ - Ապահովագրական ծախսեր - Գույքի և սարքավորումների վարձակալություն - Ներքին գործողումներ - Արտասահմանյան գործույունների զծով ծախսեր - Այլ տրանսպորտային ծախսեր - Վարչական ծառայություններ - Համակարգչային ծառայություններ - Աշխատակազմի մասնագ. գարգ. ծառայություններ - Տեղեկատվական ծառայություններ - Կտրավարչական ծառայություններ - Կենցաղային և հանրային սննդի ծառայություններ - Ներկայացուցչական ծախսեր - Ընդհանուր բնութի այլ ծառայություններ - Մասնագիտական այլ ծառայություններ - Շենքերի և կառ.-ի ընթացիկ նորոգում և պահպանում - Մեքեն. և սարք.-ի ընթացիկ նորոգում և պահպանում - Գրասենյակային նյութեր և հագուստ - Գյուղատնտեսական ապրանքներ - Վերապատրաստման և ուսուցման նյութեր - Տրանսպորտային նյութեր - Շրջակա միջավայրի պահպ. ան և գիտական նյութեր - Առողջապահական և լաբորատոր նյութեր - Կենցաղային և հանրային սննդի նյութեր - Հատուկ նպատակային այլ նյութեր			
1.3	Տոկոսավճարներ			
1.4	Սուբսիդիաներ, այդ թվում - Սուբսիդիաներ պետական (համայնքային) կազմ.-ին - Սուբսիդիաներ ոչ պետական (ոչ համայնքային) կազմակերպություններին			
1.5	Դրամաշնորհներ, այդ թվում - Ընթացիկ դրամաշնորհներ - Կապիտալ դրամաշնորհներ			
1.6	Սոցիալական նպաստներ և կենսաթոշակներ - Սոցիալական ապահովության նպաստներ - Սոցիալական օգնության նպաստներ - Կենսաթոշակներ			
1.7	Այլ ծախսեր - Նվիրատվություններ ոչ կառավարական (հասարակական) կազմակերպություններին - Այլ ծախսեր - Պահուստային միջոցներ			
Բ.	ՈՉ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐԻ ԳԾՈՎ ԾԱԽՍԵՐ, այդ թվում			
1.1	Հիմնական միջոցներ, այդ թվում Շենքեր և շինություններ, որից - Շենքեր և շինությունների ձեռքբերում - Շենքեր և շինությունների կառուցում - Շենքեր և շինությունների կապիտալ վերանորոգում Մեքենաներ և սարքավորումներ, որից - Տրանսպորտային սարքավորումներ - Վարչական սարքավորումներ - Այլ մեքենաներ և սարքավորումներ Այլ հիմնական միջոցներ			
1.2	Պաշարներ			
1.3	Բարձրարժեք ակտիվներ			
1.4	Չարտադրված ակտիվներ, այդ թվում - հող - այլ արտադրված ակտիվներ			

Հիմք ընդունելով վերևում կատարված վերլուծությունը և ամփոփելով ՀԶԾ-ում ներառված համայնքի առաջնահերթ և ֆինանսապես ապահովված ընդհանուր և ոլորտային ծրագրերը, դրանց ամփոփագիրը բերված է աղյուսակ 5-ում, որտեղ թվարկված են 2017-21թթ. ընթացքում իրականացման ենթակա բոլոր ոլորտային ծրագրերի անվանումները, քանակական ծավալները, արժեքները (ծախսերը), կատարման տարիները և ֆինանսավորման աղբյուրները՝ ըստ ծրագրերի որոշված առաջնահերթությունների: Այստեղ պետք է հաշվի առնել այն հանգամանքը, որ եթե աղյուսակում 5-ում բերված, առաջնահերթ համարվող ընդհանուր և ոլորտային առաջին 6 ծրագրերի ծախսերն ամբողջությամբ ընթացիկ բնույթի են (վարչական բյուջեի ծախսեր), ապա մնացած 6 ծրագրերի ծախսերը կամ ամբողջովին ոչ ֆինանսական ակտիվների գծով են (կապիտալ բնույթի կամ ֆոնդային բյուջեի ծախսեր), կամ դրանց մի մասն ընթացիկ բնույթի են, իսկ մյուս մասը՝ կապիտալ բնույթի, կախված ոլորտային ծրագրերում աշխատանքների կատարման բնույթից (տե՛ս ձևակերպված ոլորտային ծրագրերի բյուջեների ծախսերի հոդվածները):

Արժանահիշատակ է նաև այն, որ համայնքի 2017-21թթ. ՀԶԾ-ում ներառված և առաջնահերթ համարվող առաջին 6 ծրագրերը գալիք հինգ տարիների ընթացքում կրկնվող են, յուրաքանչյուր տարի համարյա նույնությամբ իրականացման ենթակա, այդ պատճառով դրանց ծախսերը հաշվարկվել են տարեկան մոտ 5% գնաճի կանխատեսմամբ և հաշվի առնմամբ, իսկ մնացած 6 ծրագրերը մեկ կամ մի քանի տարիների ընթացքում միանգամյա կարգով իրականացվող ոլորտային ծրագրեր են, այդ պատճառով 1-5 տարիների ընթացքում ենթադրվող գնաճը դիտարկվել և ներառվել է այդ ծրագրերի ծախսերի հաշվարկված բացարձակ գումարների մեջ:

Այսպիսով, աղյուսակ 5-ում կատարված հաշվարկներից երևում է, որ 2017-21թթ. ընթացքում համայնքում ծրագրվում է իրականացնել 606,450.0 հազ. դրամ ընդհանուր արժողությամբ ծրագրեր, որոնց ընդհանուր մուտքերից 307,500.0 հազ. դրամ միջոցներն ակնկալվում են ՀՀ պետական բյուջեից և/կամ ֆինանսավորման այլ աղբյուրներից, իսկ 298,950.0 հազ. դրամ միջոցները՝ համայնքի 2017-21թթ. տարեկան բյուջեների ընդհանուր մուտքերից:

Համեմատելով և վերլուծելով աղյուսակ 2-ում բերված համայնքի 2017-21թթ. բյուջեների ընդհանուր մուտքերի կանխատեսումների (այդ թվում՝ վարչական և ֆոնդային բյուջեների) և աղյուսակ 5-ում բերված համայնքի 2017-21թթ. բյուջեների հաշվին կատարվող ընդհանուր և ոլորտային ծրագրերի ծախսերի ցուցանիշները (տե՛ս աղյուսակ 6), տեսնում ենք, որ այդ ծախսերն ամբողջությամբ ապահովված են համապատասխան մուտքերով:

Համայնքի 2017-21թթ. ՀԶԾ-ում ներառված ընդհանուր և ոլորտային ծրագրերի ֆինանսական ամբողջական ապահովվածությունը և իրատեսականությունը մեծապես կախված կլինի նաև համայնքի արդյունավետ համագործակցությունից պետության և դոնոր կազմակերպությունների հետ՝ ապահովելու վերջիններիս կողմից ակնկալվող ֆինանսական ներդրումները ՀԶԾ-ում ներառված համապատասխան ոլորտային ծրագրերում:

Աղյուսակ 5. Համայնքի 2017-21թթ. ֆինանսապես ապահովված ընդհանուր և ուղորտային ծրագրերի ամփոփագիր

Հ/հ	Ծրագրի անվանումը	Չափի միավորը	Ծրագրի քանակական ծավալը	Ծրագրի արժեքը (հազ. դրամ)	Ծրագրի կատարումն ըստ տարիների					Ծրագրի ֆինանսավորման աղբյուրները		
					2017	2018	2019	2020	2021	Համայնքի բյուջե	Դոնոր կազմ.-եր	Պետբյուջե, այլ
1.	Համայնքի աշխատակազմի պահպանում	աշխատող	13	152500.0	28500.0	29500.0	30500.0	31500.0	32500.0	152500.0		
2.	Համայնքի մանկապարտեզի պահպանում	երեխա	60	106500.0	17000.0	17500.0	18000.0	18000.0	18000.0	106500.0		
3.	Համայնքի սոցիալական աշխատողի պահպանում և ընտելությունը սոցիալա-կան ծառայությունների մատուցում			22000.0	4000.0	4500.0	4500.0	4500.0	4500.0	22000.0		
4.	Աղբահանության ծառայության մատուցման համար մասնավոր բեռնատար սվտոմեքենայի վառելիքի ապահովում	մեքենա	1	1200.0	200.0	250.0	250.0	250.0	250.0	1200.0		
5.	Ջրամատակարարման ներհամայնքային համակարգի ընթացիկ նորոգում	կմ	5.0	5000.0	1000.0	1000.0	1000.0	1000.0	1000.0	5000.0		
6.	Նվիրատվություններ շահույթ չհետապնդող կազմակերպություններին	կազմակ.	1	750.0	150.0	150.0	150.0	150.0	150.0	750.0		
7.	Համայնքի տրանսպորտային միջոցի և գույքի ձեռքբերում	տրանսպ. միջոց	1	4000.0	4000.0							4000.0
8.	Ներհամայնքային ճանապարհների և փողոցների նորոգում և բարեկարգում	կմ	3.0	105000.0	1000.0	1000.0	1000.0	1000.0	1000.0	5000.0		100000.0
9.	Մանկապարտեզի պայմանների ընդլայնում և բարելավում			2000.0		-		2000.0		2000.0		
10.	Համայնքային կենտրոնի և մանկապարտեզի զեռուցում	քառ. մ	600	4000.0	800.0	800.0	800.0	800.0	800.0	4000.0		
11.	Ներհամայնքային փողոցների արտաքին լուսավորության համակարգի անցկացում	կմ	2.0	3500.0	3500.0					1000.0	2500.0	
12.	Միջն. դպրոցի սպորտդահլիճի կառուցում											200000.0
	Ընդամենը			606450.0	62150.0	54700.0	56200.0	59200.0	58200.0	223750.0	2500.0	304000.0

Աղյուսակ 6. Համայնքի 2017-2021թթ. բյուջեների մուտքերի և դրանց հաշվին կատարվող ընդհանուր ու ոլորտային ծրագրերի ծախսերի ցուցանիշների համեմատությունը և վերլուծությունը

հազ. դրամ

Հ/հ	Ցուցանիշի անվանումը	2017	2018	2019	2020	2021
1.	Համայնքի բյուջեի ընդհանուր մուտքերը*, այդ թվում՝	63595,1	65910,0	67510,0	69110,0	72410,0
1.1	Վարչական բյուջեի ընդհանուր մուտքերը	62095,1	64910,0	66510,0	68110,0	71410,0
1.2	Ֆոնդային բյուջեի ընդհանուր մուտքերը, այդ թվում՝	1500,0	1000,0	1000,0	1000,0	1000,0
	Վարչական բյուջեի պահուստային ֆոնդից ֆոնդային բյուջե հատկացվող գումարը	2300,0	3500,0	4500,0	5500,0	7000,0
2.	Համայնքի ընդհանուր և ոլորտային ծրագրերի ծախսերը, այդ թվում՝	63595,1	65910,0	67510,0	69110,0	72410,0
2.1	Ընթացիկ ծախսեր	56595,1	57750,0	68010,0	61190,0	62850,0
2.2	Ոչ ֆինանսական ակտիվների գծով ծախսեր	5000,0	6400,0	6500,0	6000,0	7600,0
3.	Համայնքի բյուջեի պահուստային ֆոնդ, այդ թվում՝	4300,0	5260,0	6500,0	7500,0	8960,0
3.1	Վարչական բյուջեի պահուստային ֆոնդ	2300,0	3500,0	4500,0	5500,0	7000,0
3.2	Ֆոնդային բյուջեի պահուստային ֆոնդ	2000,0	1760,0	2000,0	2000,0	1960,0

*) Վարչական բյուջեի պահուստային ֆոնդից ֆոնդային բյուջե հատկացվող գումարը չի մտնում բյուջետային ընդհանուր մուտքերի մեջ

Համայնքի տարածական զարգացումը սահմանող՝ քաղաքաշինական ծրագրային փաստաթղթերի մշակման կամ դրանց փոփոխման (լրացման) մասին դրույթներ

Քանի որ համայնքը չունի իր տարածական զարգացումը սահմանող՝ քաղաքաշինական ծրագրային փաստաթղթեր (գլխավոր հատակագիծ, գոտիավորման նախագիծ, ընթացիկ քաղաքաշինական քարտեզ, քաղաքաշինական կադաստր, քաղաքաշինական կանոնադրություն և այլն), իսկ այդ փաստաթղթերի նախագծման (մշակման) պատվիրատուն, համաձայն «Քաղաքաշինության մասին» ՀՀ օրենքի, համայնքն է, հնգամյա ժամանակահատվածում նախատեսվում է համագործակցություն ծավալել Հայաստանում գործող նախագծային ինստիտուտների հետ՝ կազմելու համայնքի (բնակավայրի) գլխավոր հատակագծի մշակման աշխատանքների նախահաշիվը: Համայնքի գլխավոր հատակագծի մշակման նախահաշիվային արժեքը հաշվարկելուց հետո միջոցներ կձեռնարկվեն հայթայթելու պահանջվող գումարը ֆինանսավորման արտաքին աղբյուրներից (պետություն, միջազգային և տեղական դոնոր կազմակերպություններ, մասնավոր ներդրողներ), քանի որ համայնքի բյուջետային միջոցների ներկայիս սուղ վիճակն առայժմ թույլ չի տալիս կատարել նմանատիպ ծախսերը համայնքի բյուջեից:

Շրջակա միջավայրի պահպանմանն ուղղված նախատեսվող միջոցառումներ

2017-21թթ. ընթացքում համայնքի սեփականություն համարվող հողերի, անտառային և ջրային տարածքների, ինչպես նաև բնության և շրջակա միջավայրի պահպանության ոլորտում նախատեսվում է կազմակերպել և իրականացնել հետևյալ միջոցառումները՝

- համագործակցել Սպիտակի անտառոտնտեսության հետ՝ համայնքի անտառային ֆոնդի պահպանությունը, մասնավորապես՝ անտառում ձմեռնամուտի սանիտարական հատումները, սահմանված նորմերին համապատասխան պատշաճ մակարդակով իրականացնելու համար,
- լայն բացատրական աշխատանք կատարել բնակչության հետ՝ կենցաղային աղբը չթափելու դրա համար չնախատեսված վայրերում, զերծ մնալու բնության և շրջակա միջավայրի աղտոտումից ու վնասումից,
- տարածաշրջանի այլ համայնքների հետ ծավալել միջհամայնքային համագործակցություն՝ լուծելու ընդհանուր աղբավայրի, աղբահանության և սանիտարական մաքրման ծառայությունների կազմակերպման և մատուցման հարցերը,
- սահմանել վերահսկողություն համայնքին ոռոգման ջրի մատակարարման, խմելու ջրային ավազանում՝ արգելելու անասունների մուտքն ավազան, կանխարգելելու բնության և շրջակա միջավայրի աղտոտումը և վնասումը, ինչպես նաև սուր վարակիչ հիվանդությունների առաջացման և տարածման վտանգը համայնքում,
- յուրաքանչյուր տարի գարնանը համայնքում կազմակերպել 2-3 շաբաթօրյակներ՝ իրականացնելու բնության և շրջակա միջավայրի մաքրության, և կանաչապատման աշխատանքներ, ներգրավելու նաև երիտասարդներին և դպրոցականներին:

Համայնքում գործարար միջավայրի բարելավմանն ուղղված միջոցառումներ

Համայնքի ՏԻՄ-երը շահագրգռված են համայնքում գործարար միջավայրի բարելավմամբ և պատրաստակամ են ըստ ամենայնի օժանդակել այս ոլորտում ցանկացած նոր նախաձեռնության, քանի որ այն մեծապես կնպաստի համայնքում նոր աշխատատեղերի ստեղծմանը, բնակչության եկամուտների ավելացմանը և վճարունակության բարձրացմանը, համայնքի բյուջետային սեփական միջոցների հավաքագրման մակարդակի բարձրացմանը և ծավալի մեծացմանը, և, այս ամենի արդյունքում՝ համայնքի ընդհանուր զարգացմանը:

Համայնքում գործարար միջավայրի բարելավմանն ուղղված՝ 2017-21թթ. ընթացքում նախատեսվում է իրականացնել հետևյալ միջոցառումները՝

- համայնքում խթանել անասնապահական, թռչնապահական և մեղվապահական մթերքների (մասնավորապես կաթի, մսի, ձվի, մեղրի) արտադրության, հանձնման և վերամշակման արտադրամասերի ստեղծումը, գործարկումը և զարգացումը,

- համայնքում խթանել առևտրի և ծառայությունների փոքր ու միջին նոր կետերի բացումը, բնակչությանը և հյուրերին պատշաճ մակարդակով սպասարկումը՝ պաշտպանելով դրանց սեփականատերերի իրավունքները և շահերը,
- աստիճանաբար նորոգել և բարեկարգել ներհամայնքային ճանապարհները և փողոցները, անցկացնել արտաքին լուսավորության համակարգեր, տեղադրել ճանապարհային նշաններ՝ նպաստելու համայնքում գործարար միջավայրի բարելավմանը և բիզնեսի զարգացմանը,
- համայնքային նոր կենտրոնում տարեկան 2 անգամ կազմակերպել համայնքի գործարարների հանդիպումներ, կլոր-սեղան քննարկումներ, փորձի փոխանակման և այլ միջոցառումներ:

Աղետների ռիսկի կառավարման հիմնական մոտեցումներ

Համայնքում աղետների ռիսկի կառավարմանն ուղղված՝ 2017-21թթ. ընթացքում նախատեսվում է իրականացնել հետևյալ միջոցառումները՝

- համայնքի բնակչության իմացության, հմտությունների, գիտելիքների մակարդակի ուսումնասիրում և համայնքում առկա ռեսուրսների բացահայտում, որոնք հնարավոր է ուղղել աղետների ռիսկի նվազեցմանը՝ նպաստող համայնքահեն միջոցառումների պլանավորմանն ու իրականացմանը,
- համայնքի խոցելիության և կարողությունների գնահատում, ներառյալ այդ գործընթացի կազմակերպման և իրականացման խմբի ձևավորումը, նախապատրաստական աշխատանքները, տվյալների հավաքագրումը և հետազոտումը՝ համապատասխան գործիքների և մեթոդների ընտրությամբ, վերլուծական աշխատանքների իրագործումը՝ յուրաքանչյուր փուլում ձեռնարկվող քայլերի և ակնկալվող արդյունքների ամրագրմամբ և ձևակերպմամբ,
- համայնքում աղետների ռիսկի կառավարման գործողությունների և միջոցառումների պլանի կազմում և իրականացում,
- համայնքում աղետների ռիսկի կառավարման կանխարգելիչ միջոցառումների կազմակերպում և իրականացում:

Համայնքի կոմունալ ենթակառուցվածքների զարգացմանն ուղղված միջոցառումներ

Համայնքի կոմունալ ենթակառուցվածքների զարգացմանն ուղղված՝ 2017-21թթ. ընթացքում նախատեսվում է իրականացնել հետևյալ աշխատանքները և միջոցառումները՝

- համայնքի սեփականություն համարվող կոմունալ ենթակառուցվածքների պահպանում, շահագործում, ըստ հնարավորությունների՝ նորոգում և զարգացում,
- վերահսկողություն համայնքի բնակչությանը պետական կառավարման և տեղական ինքնակառավարման մարմինների, մասնավոր կազմակերպությունների կողմից մատուցվող կոմունալ ծառայությունների (զազամատակարարում, էլեկտրամատակարարում, աղբահանություն և սանիտարական մաքրում, բնակավայրի բարեկարգում և

կանաչապատում, գերեզմանատների գործունեության կազմակերպում և դրանց պահպանում և այլն) շրջանակի աստիճանական ընդլայնման և որակի անշեղ բարձրացման նկատմամբ,

- համայնքի հանգստի վայրերի, խաղահրապարակների, կանաչ տարածքների խնամքի և պահպանության կազմակերպում:

Տեղական ինքնակառավարմանը բնակիչների մասնակցությանն ուղղված միջոցառումներ

Համայնքի բնակիչների մասնակցությունը տեղական ինքնակառավարմանը ոլորտում նախատեսվում է իրականացնել հետևյալ միջոցառումները՝

- համայնքի բնակչության իրազեկվածության բարձրացում՝ ՀՀ տեղական ինքնակառավարման ոլորտի օրենսդրության և համայնքի ՏԻՄ-երի գործունեության վերաբերյալ ,
- համայնքի կարիքների և հիմնախնդիրների պարբերական քննարկում, վերլուծում և գնահատում՝ համայնքային հանդիպումների, ժողովների և բնակիչների հետ անմիջական շփումների և երկխոսությունների միջոցով,
- բնակիչների ներգրավում համայնքի բյուջեի և զարգացման ծրագրերի մասնակցային պլանավորման, իրականացման, մշտադիտարկման և գնահատման գործընթացներում,
- համայնքի բնակիչների շահերի պաշտպանություն և համախմբում (մոբիլիզացիա)՝ համայնքի որոշակի խնդիրների լուծման, հանրային ծառայությունների մատուցման շուրջ,
- համայնքի ՏԻՄ-երի (ղեկավար, ավագանի), աշխատակազմի, ակտիվ բնակիչների շարունակական կրթում և վերապատրաստում տեղական ինքնակառավարմանը բնակչության մասնակցության բնագավառում՝ համագործակցելով տարբեր ՀԿ-ների հետ:

6. ՀԱՄԱՅՆՔԻ ՍԵՓԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ՀԱՄԱՐՎՈՂ ՇԵՆՔԵՐԻ, ՇԻՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԵՎ ՀՈՂԱՄԱՍԵՐԻ ՕՏԱՐՄԱՆ ՀԻՆԳԱՄՅԱ ԾՐԱԳԻՐԸ

Համայնքի սեփականություն համարվող գույքի վիճակի վերլուծությունից երևում է, որ համայնքում չունենք որևէ շենք, շինությունների օտարման ծրագիր այս հինգ տարիների ընթացքում:

Աղյուսակ 7. Համայնքի սեփականություն համարվող շենքերի, շինությունների և հողամասերի 2017-21թթ. օտարման հնգամյա ծրագիր

Հ/հ	Շենքի, շինության, հողամասի անվանումը	Հասցեն	Տարածք/մակերեսը (մ ²)	Վիճակի գնահատականը	Այլ բնութագրիչներ	2017	2018	2019	2020	2021
1.										

Համայնքում չկան համայնքային սեփականություն հանդիսացող տնամերձեր կամ այլ նշանակության հողամասեր, որպեսզի այն հատկացվի դրանք ձեռքբերելու ցանկություն կամ կարիքն ունեցող տնտեսություններին, այդ պատճառով 2017-21թթ. ընթացքում համայնքի սեփականություն համարվող հողերի օտարման հինգամյա ծրագիր չի նախատեսվում:

ԵԶՐԱՓՈՒԿ

Համաձայն տեղական ինքնակառավարման բնագավառի ՀՀ օրենսդրության, ՀԶԾ-ն հանդիսանում է համայնքի գալիք հինգ տարիների բյուջեների ձևավորման ծրագրային հիմքը: ՀԶԾ-ում 2017-21թթ. համար նախատեսված ոլորտային ծրագրերը, համայնքային ծառայությունները և միջոցառումները հիմք կհանդիսանան համայնքի այդ տարիների բյուջեների կազմման, ընդունման և իրականացման համար: Գործնականում, ՀԶԾ-ի իրականացումը կհանգի հիմնականում (չհաշված ֆինանսավորման այլ աղբյուրների հաշվին նախատեսված ծրագրերը, ծառայությունները և միջոցառումները) համայնքի գալիք հինգ տարիների բյուջեների մշակմանը և կատարմանը: Հետևաբար, համայնքի 2017-21թթ. ՀԶԾ-ն ամբողջական ծավալով իրականացնելու հարցը մեծապես կախված կլինի համայնքի առաջիկա հինգ տարիների բյուջեներում նախատեսվող մուտքերի (հատկապես՝ սեփական) փաստացի կատարման մակարդակից, ինչպես նաև դրանց խնայողաբար ու արդյունավետ ծախսումից:

ՀԶԾ-ի իրականացումը շատ բանով պայմանավորված կլինի նաև այն բանից, թե համայնքի ՏԻՄ-երին ինչքանով կհաջողվի նպատակային և արդյունավետ համագործակցություն ծավալել ՀՀ պետական կառավարման համապատասխան մարմինների (հատկապես՝ ՀՀ Լոռու մարզպետարանի), ՀՀ-ում (մասնավորապես՝ ՀՀ Լոռու մարզում) գործող միջազգային և տեղական դոնոր, մասնավոր և քաղաքացիական հասարակության կազմակերպությունների, անհատ գործարարների հետ՝ համայնքային տնտեսությունում ապահովելու ՀԶԾ-ով պլանավորված ներդրումները և միջոցները:

ՀԶԾ-ում կամ տվյալ տարվա բյուջեում ներառված ծրագրերը կամ ծառայությունները պատշաճ մակարդակով իրականացնելու համար, նախատեսվում է, որ յուրաքանչյուր ծրագրի կամ ծառայության համար կսահմանվեն և կգնահատվեն դրանով նախատեսված աշխատանքների կատարման որոշակի ցուցանիշներ, որոնց միջոցով էլ մոնիթորինգի կենթարկվի և կգնահատվի տարեկան առաջընթացը ՀԶԾ-ով սահմանված համայնքի միջնաժամկետ նպատակներին հասնելու գործում:

ՀԶԾ-ի կառավարման հանձնաժողովը տարին երկու անգամ կիրականացնի ՀԶԾ-ի տվյալ տարվա համայնքային ծրագրերի և ծառայությունների ներքին մշտադիտարկում (մոնիթորինգ), որի արդյունքները կներկայացվեն համայնքի ղեկավարին, վերջինիս կողմից էլ՝ համայնքի ավագանուն՝ ի գիտություն:

ՀԶԾ-ի իրականացման հսկողությունը և ներքին վերահսկողությունը կիրականացնեն համապատասխանաբար համայնքի ղեկավարը և համայնքի ավագանին: ՀԶԾ-ի ներքին վերահսկողության արդյունքները կներկայացվեն համայնքի ավագանուն՝ ի գիտություն:

ՀԶԾ-ի իրականացման յուրաքանչյուր տարվա և հնգամյա ժամկետի ավարտին ՀԶԾ կառավարման հանձնաժողովի կողմից կկատարվի դրա տարեկան կամ հնգամյա գնահատում՝ ՀԶԾ-ում ներառված ծրագրերի, ծառայությունների և աշխատանքների կատարման ցուցանիշների սահմանման և գնահատման միջոցով:

ՀԶՀԾ-ի տարեկան կամ հնգամյա գնահատման արդյունքների հիման վրա ՀԶՀԾ կառավարման հանձնաժողովը կկազմի ՀԶՀԾ-ի իրականացման տարեկան կամ հնգամյա հաշվետվությունը և կներկայացնի համայնքի ղեկավարին: Այդ հաշվետվության նպատակը կլինի՝ վեր հանել համայնքի առանցքային սոցիալ-տնտեսական զարգացումները մեկ կամ հինգ տարվա ընթացքում, բացահայտել բացթողումները, թերությունները և շեղումները հաստատված ՀԶՀԾ-ից:

Համայնքի ղեկավարը, մինչև ՀԶՀԾ-ի իրականացման տարեկան կամ հնգամյա հաշվետվությունը համայնքի ավագանուն ներկայացնելը, կկազմակերպի և կանցկացնի դրա աշխատանքային և հանրային բաց քննարկումներ 15-օրյա ժամկետում՝ այդ մասին իրազեկելով համայնքի բնակչությանը, համայնքում գործող պետական, քաղաքացիական հասարակության և մասնավոր հատվածների կազմակերպություններին, շահագրգիռ այլ անձանց: Համայնքի ղեկավարը ՀԶՀԾ-ի իրականացման տարեկան կամ հնգամյա հաշվետվությունը, դրա հանրային քննարկումների ժամանակ համայնքի հանրությունից ստացված և ընդունված դիտողությունների ու առաջարկությունների վերաբերյալ տեղեկանքը և կից այլ փաստաթղթերը, օրենքով սահմանված կարգով, կներկայացնի համայնքի ավագանու քննարկմանը:

Համայնքի ավագանին ՀԶՀԾ-ի իրականացման տարեկան կամ հնգամյա հաշվետվությունը կքննարկի օրենքով և ավագանու կանոնակարգով սահմանված կարգով և կկայացնի համապատասխան որոշում:

Հիմնվելով ՀԶՀԾ-ի իրականացման տարեկան հաշվետվության վերաբերյալ համայնքի ավագանու կայացրած որոշման վրա, ՀԶՀԾ-ի վերանայման անհրաժեշտության դեպքում, համայնքի ղեկավարը ՀԶՀԾ-ում փոփոխություններ ու լրացումներ կատարելու վերաբերյալ իր և/կամ համայնքի ավագանու անդամներից ստացված բոլոր առաջարկությունները, օրենքով սահմանված կարգով, ներկայացնի համայնքի ավագանու քննարկմանը և հաստատմանը:

ՀԱՄԱՅՆՔԻ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՑՈՒՑԱՆԻՇՆԵՐԻ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ ԵՎ ԿԱՆԽԱՏԵՍՈՒՄ¹

Հ/հ	Ցուցանիշներ	Չափի միավոր	2016թ. փաստ.	2017թ. կանխ.	2018թ. կանխ.	2019թ. կանխ.	2020թ. կանխ.	2021թ. Կանխ.
1	2	3	5	6	7	8	9	
1.	Համայնքի վարչական տարածքը	հա	3307,96	3307,96	3307,96	3307,96	3307,96	3307,96
2.	Բնակչության թիվը. այդ թվում	մարդ	2638	2680	2720	2740	2780	2820
	կանայք	մարդ	1369	1390	1410	1430	1460	1500
	տղամարդիկ	մարդ	1269	1290	1310	1340	1360	1400
3.	Բնակելի առանձնատների թիվը	տուն	387	388	389	390	391	392
	ընդհանուր մակերեսը	հազ քմ	42570	42670	42760	42860	42960	43160
4.	Տեղափոխվող աղբի քանակը	տոննա	5.3	5.5	5.5	5.6	5.6	5.8
	այդ թվում՝ բնակչությունից	տոննա	5.3	5.5	5.5	5.6	5.6	5.8
5.	Սանիտարական մարման և աղբահանության մեքենայական պարկի մեքենամեխանիզմների քանակը	միավոր	0	1	1	1	1	1
6.	Սանիտարական մարման տարածքը	հա	131.34	131.34	131.34	131.34	131.34	131.34
7.	Ոռոգման գանգի երկարությունը	կմ	8	8	8	8	8	8
8.	Ուռոգելի հողերի մակերեսը	հա	131.34	131.34	131.34	131.34	131.34	131.34
9.	Խմելու ջրամատակարարման ներհամայնքային համակարգի երկարությունը	կմ	19	19	19	19	19	19
10.	Ներհամայնքային փողոցների և ճանապարհների երկարությունը	կմ	8.9	8.9	8.9	8.9	8.9	8.9
11.	Ներհամայնքային փողոցների և ճանապարհների մակերեսը	հա	7.12	7.12	7.12	7.12	7.12	7.12
12.	Խոշոր եղջերավոր անասունների քանակը. այդ թվում	գլուխ	471	500	530	560	590	620
	կովերի	գլուխ	284	394	404	414	424	434
13.	Մանր եղջերավոր անասունների քանակը. այդ թվում	գլուխ	184	220	270	320	370	420
	ոչխարների	գլուխ	100	130	160	190	220	250
	այծերի	գլուխ	84	90	110	130	150	170
14.	Առևտրի և ծառայությունների օբյեկտների թիվը. այդ թվում	հատ	6	6	7	7	8	9
	առևտրի օբյեկտներ	հատ	6	6	7	7	8	9
15.	Համայնքի սեփականություն համարվող հողերի մակերեսը	հա	1770.24	1770.24	1770.24	1770.24	1770.24	1770.24
16.	Վարձակալությամբ տրամադրված հողերի մակերեսը	հա	623.23	623.23	623.23	623.23	623.23	623.23
17.	Վարձակալությամբ տրամադրված հողերի օգտագործման մակարդակը	%	95	95	96	97	98	98
18.	Բնակարանի կարիքավոր ընտանիք թիվը	ընտ.	50	55	60	63	66	70
19.	Նախադպրոցական հիմնարկների թիվը	հատ	1	1	1	1	1	1
	գրադեզրած հողատարածքը	հազ.քմ	2.950	2.950	2.950	2.950	2.950	2.950
	ոչնչի տարածքը	քմ	312	312	312	312	312	312
	երեխաների թիվը	մարդ	60	63	70	73	80	85
	խմբերի թիվը	խումբ	2	2	2	2	3	3
	աշխատողների թիվը	մարդ	14	14	14	14	14	14

¹ Այս աղյուսակում բերված՝ համայնքի ընդհանուր և ոլորտային հիմնական ցուցանիշների ընտրությունը պայմանավորված է համայնքի չափերով և առանձնահատկությունները բնորոշող չափանիշներով:

20.	Հանրակրթական դպրոցների թիվը	հատ	1	1	1	1	1	1
	աշակերտների թիվը	մարդ	296	300	303	306	310	315
	աշխատողների թիվը	մարդ	53	53	55	55	58	58
	մանկավարժների թիվը	մարդ	37	37	38	38	39	39
	դասարանների թիվը	դաս	12	12	12	12	12	12
21.	Մշակութային հիմնարկների թիվը	հատ	1	1	1	1	1	1
	երեխաների թիվը	մարդ	40	40	40	45	45	50
	խմբերի թիվը	խումբ	3	3	3	3	3	4
22.	Առողջապահական հիմնարկների թիվը	հատ	1	1	1	1	1	1
	այցելուների թիվը	մարդ	645	640	650	670	700	800
	աշխատողների թիվը	մարդ	6	6	6	6	7	7
23.	Սոցիալապես խոցելի ընտանիքների թիվը	ընտ.	293	293	290	280	270	260
24.	Կենսաթոշակառուների թիվը	մարդ	521	530	536	545	555	560
25.	Հաշմանդամների թիվը	մարդ	273	283	293	303	313	323
26.	Ծնողագուրկ երեխաների թիվը	մարդ	11	7	5	2	0	0
27.	Աշխատունակների թիվը	մարդ	2063	2070	2077	2084	2091	3000
28.	Զբաղվածների թիվը	մարդ	1765	1800	1835	1870	1940	1980
29.	Գործազուրկների թիվը	մարդ	298	288	278	268	258	248
30.	Ընտանեկան նպաստի համակարգում հաշվառված ընտանիքների թիվը	ընտ.	293	283	273	263	253	243
31.	Ընտանեկան նպաստ ստացող ընտանիքների թիվը	ընտ.	293	283	273	263	253	243
32.	Բնակչության մեկ շնչին ընկնող բյուջետային եկամուտը	հազ. դրամ	18.0	20.0	21.0	22.0	23.0	24.0
33.	Բնակչության մեկ շնչին ընկնող բյուջետային ծախսը	հազ. դրամ	18.0	20.0	21.0	22.0	23.0	24.0
34.	Սեփական եկամուտների տեսակարար կշիռը համայնքի բյուջեի ընդհանուր եկամուտների մեջ	%	16.0	16.0	16.0	16.0	16.0	16.0
35.	Կապիտալ ծախսերի տեսակարար կշիռը բյուջեի ընդհանուր ծախսերի մեջ	%	9.2	9.0	10.0	11.0	12.0	13.0
36.	Համայնքի բյուջեի եկամուտների փաստացի կատարումը հաստատված պլանի նկատմամբ	%	114.0	110.0	107.0	105.0	103.0	101.0
37.	Համայնքի բյուջեի եկամուտների փաստացի կատարումը ճշտված պլանի նկատմամբ	%	114.0	110.0	107.0	105.0	103.0	101.0
38.	Համայնքի բյուջեի ծախսերի փաստացի կատարումը հաստատված պլանի նկատմամբ	%	99.0	99.0	99.0	99.0	99.0	99.0
39.	Համայնքի բյուջեի ծախսերի փաստացի կատարումը ճշտված պլանի նկատմամբ	%	99.0	99.0	99.0	99.0	99.0	99.0
40.	Համայնքի աշխատողների աշխատանքի վարձատրության ծախսերի տեսակարար կշիռը բյուջեի ընդհանուր ծախսերի մեջ	%	45.1	40.0	42.0	42.0	45.0	45.0

Ծ Ր Ա Գ Ր Ի Ա Ն Ձ Ն Ա Գ Ի Ր N° 1

«Ներհամայնքային ճանապարհների և փողոցների նորոգում և բարեկարգում»
(Ծրագրի անվանում)

Պարտադիր խնդիր, որի լուծմանն է միտված ծրագիրը	Համայնքի բյուջեի մուտքերի ապահովում						
Ծրագրի անմիջական նպատակ	Ներհամայնքային և կենտրոնական փողոցները բարեկարգել՝ վերացնելով փողոցների ջրափոսերը և դրանք դարձնել հարմարավետ հետիոտների և ավտոտրանսպորտային միջոցների համար տարվա բոլոր եղանակներին:						
	Ցուցանիշներ	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ				
		2016	2017	2018	2019	2020	2021
		1000.0	1000.0	2500.0			
Ծրագրի միջանկյալ արդյունքներ	1. Վերանորոգված փողոցներում կբարեկարգվեն, կվերանան ջրափոսերը կդառնան հարմարավետ հետիոտների և ավտոտրանսպորտային միջոցների համար տարվա բոլոր եղանակներին:						
	Ցուցանիշներ	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ				
		2016	2017	2018	2019	2020	2021
			1000.0	1000.0	2500.0		
	2.						
	Ցուցանիշներ	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ				
2016		2017	2018	2019	2020	2021	
Ծրագրի հիմնական գործողությունները	1-ին միջանկյալ արդյունքն ապահովող գործողություններ						
	1.1. Ֆինանսավորում համայնքի բյուջեից						
	1.2.						
	2-րդ միջանկյալ արդյունքն ապահովող գործողություններ						
	2.1.						
	2.2.						
Ծրագրի բյուջեն	Ընթացիկ ծախսեր՝ 500.0 հազ. դրամ Կապիտալ ծախսեր՝ 2000.0 հազ. դրամ Ընդհանուր բյուջեն՝ 3500.0 հազ. դրամ						
Ծրագրի իրականացման համար անհրաժեշտ այլ ռեսուրսներ							
Ծրագրի հիմնական ռիսկերը							
Ծրագրի հիմնական շահառուները	Արևաշողի համայնքի բնակչություն						
Ծրագրի սկիզբ և ավարտ	01.06.2017թ. 30.12.2019թ.						
Ծրագրի համառոտ նկարագրություն	2017-2019թթ - ի ընթացքում համայնքում կվերանորոգվեն կբարեկարգվեն ներհամայնքային և կենտրոնական փողոցների 4.6 կմ երկարությամբ հատվածները և դրանք կդառնան հարմարավետ թե անցորդների, թե ավտոտրանսպորտային միջոցների համար						

